

ÅRSRAPPORT 2005

NÅR HJERTET BANKER FOR SØRLANDET

Det internasjonale Ibsen-året setter Grimstad og Sørlandet på verdenskartet. Det er 100 år siden Henrik Ibsen døde, og Grimstad markerer seg i jubileumsåret som en internasjonal kulturby. Byen åpner et «nytt» Ibsenmuseum og mange spennende jubileumsaktiviteter som vil få bred oppmerksomhet.

Sparebanken Sør ønsker å være en støttespiller for kulturlivet på Sørlandet. Derfor er det naturlig for oss å bidra til å realisere det som skal skje i jubileumsåret,

og vi vil være med å legge grunnlaget for et nytt Ibsenmuseum. Dette kommer til å bli et betydningsfullt museum både nasjonalt og internasjonalt. Det er verdens eldste – og kanskje det mest moderne og innovative – Ibsenmuseum, preget av den unge Ibsen.

Som bank kan vi gjerne bli oppfattet som «samfunnets støtter», og for hver og en av oss handler det om å ha hjerte som banker for Sørlandet.

I N N H O L D

Henrik Ibsen og Grimstad	4
Året 2005	6
Hovedtall	8
Styrets medlemmer	9
Styrets beretning for 2005	10
Resultatregnskap for 2005	18
Balanse pr. 31.12.2005	20
Kontantstrømanalyse	22
Regnskapsprinsipper	23
Noter	25
Nøkkeltall	41
Ny internasjonal regnskapsstandard	42
Kontrollkomiteens årsmelding for 2005	42
Revisjonsberetning 2005	43
Tillitsvalgte og hovedadministrasjon	44
Avdelinger og banksjefer	45
Organisasjonsplan	46

HENRIK IBSEN OG GRIMSTAD

Madame Geelmejdens hus i Østregate 13, nåværende Henrik Ibsensgate 14, er i dag kjent som «Ibsenhuset». Bygningen ble etablert som Ibsenmuseum allerede i 1906. Hovedbygningen er 250 år gammel og har vært fredet siden 1924.

I 1847 ble apotekerbevillingen overdratt fra Reimann til apoteker Lars Nielsen, som flyttet både apotekinteriøret og apotekets øvrige løsøre til madame Geelmejdens hus i Østregate 13. Henrik Ibsen fulgte med på lasset og begynte som apotekersvenn for apoteker Lars Nielsen.

Ibsenmuseet i Grimstad er Norges eldste Ibsenmuseum. Huset er identisk med huset Henrik Ibsen arbeidet som apotekersvenn sine siste to år i Grimstad. Det var her han skrev sitt første skuespill – Catilina.

I juni 2006 gjenåpnes museet som et rent Ibsenmuseum viet Henrik Ibsens ungdomstid. Gjennom en rekke ulike arrangementer vil Ibsenmuseet formidle Ibsens liv til nye generasjoner.

Grimstad har en unik posisjon litterært sett i og med at både Henrik Ibsen og Knut Hamsun begge har bodd og arbeidet i byen. Derfor kan Grimstad med rette kalle seg «Dikternes by».

En by i vekst

På Ibsens tid var Grimstad en by i vekst. Skipsfarten førte de 800 innbyggerne i nær kontakt med livet på kontinentet. Seilskutene brakte både velstand og kulturimpulser fra Frankrike, England og Holland til den lille kystbyen.

Henrik Ibsen ble født i Skien 20. mars 1828. I 1844 kom den 15 år gamle gutten til Grimstad med sluppen «Lykkens Prøve».

Henrik skulle begynne i apotekertilrettelæring hos apoteker Jens Arup Reimann. Han ble innlosjert i andre etasje hvor han skulle dele rom med apotekerens sønner. Hos Reimann ble Henrik Ibsen behandlet som et familiemedlem og han arbeidet, spiste og sov sammen med apotekeren og hans familie.

Den unge betrakteren

Fra sin posisjon i apoteket hadde den unge Ibsen innsyn i et gjennomskiktig lokalmiljø der alle kjente alle og hvor enkeltskjebner ble tydelig eksponert. Her fikk han samfunnskritiske impulser både fra kontinentet og – ikke minst – gjennom Marcus Thranes agitasjon. Henrik Ibsen var en flink og pliktoppfyllende ung mann, og apotekeren overlot mye av arbeidet til han.

Henrik hadde et brennende ønske om å ta artium. Han skaffet seg skolebøker, men fikk lite tid til lesing. Men maling fikk han tid til, og det fortelles at vaktrommet, som var Henriks rom, innenfor apoteket, var fylt av tegningene og maleriene hans.

Dramaet «Catilina», det arbeide hvor- med jeg betraadte forfatterbanen, er skrevet i vinteren 1848–49, altsaa i mit enogtyvende aar... Jeg befant mig den gang i Grimstad, henvist til ved egne kræfter at erhverve det fornødne til livsophold og til undervisning for å kunne gaa op til student-eksamen.

Huset til apoteker Reimann, var både apotek og bolig, og det lå opprinnelig i Storgata. Det ble senere flyttet til Vestregate hvor det okergule huset er kjent som Reimanngården i Grimstad.

I 1850 reiste Henrik Ibsen fra Grimstad til Christiania for å begynne på Heltberg Studentfabrik i Christiania for å ta examen artium. Han var da 22 år gammel og allerede preget av erfaringer og betraktninger fra småbysamfunnet.

Ungdomstiden satte spor

Når man leser Ibsens verker, ser man at ungdomstiden i Grimstad hadde betydning for diktningen hans. Ungdomstiden til Henrik Ibsen var preget av et politisk og samfunnsmessig engasjement. Men også resultatet av hans erotiske dragning mot den 10 år eldre tjenestepiken hos Reimann preget livet hans.

Farskapssaken plaget nok den unge gutten både på grunn av folkesnakket i byen og de økonomiske forpliktelsene den medførte. I «Peer Gynt» sier trollheksa til Peer: «Ungen faar du fostre, din fodlette Fant!». Det samme ble Henrik pålagt i økonomisk forstand gjennom bidragsplikt.

Diktet «Resignasjon» er skrevet mens Ibsen arbeidet for Reimann og er kanskje et godt bilde på den unge apotekerlærlingens sinnstilstand.

Det viktige ungdomsverket

Sitt første drama, Catilina, skrev han som apotekersvenn hos apoteker Nielsen, men under pseudonymet Brynjolf Bjarme. Det ungdommelig opprørske versedramaet i tre akter ble skrevet mens Henrik delte rom med en voksen mann og strevde med å oppfylle sine forpliktelser: «...sad indeklæmt af livsvilkaar og omstændigheder.»

Beretningen om Catilina, en ung adelsmann fra Rom, var en del av det latinske artiumspensumet Henrik Ibsen kjempet med ved siden av arbeidet i apoteket. Man kan gjette på at Henrik fikk lyst til å si imot og forsvare den utskjelte opprøreren Catilina. Litteraturvitere har ulike meninger om stykket, blant annet at det gjenspeiler Ibsens aversjon mot småbymiljøet eller gjenspeiler de revolusjonære strømninger som rådet på den tiden. Selv sier Ibsen at stykket inneholder: «...modsigelsen mellem evne og higen, mellem vilje og mulighed, menneskehedens og individets tragedie og komedie på engang...»

Den lille byen

Henrik Ibsen lærte seg småbyens liv å kjenne – på godt og vondt. I hans senere diktning er det han kaller «den lille, norske kystbyen» sosial ramme for Ibsens dramatik. Man kan se spor etter betraktningene og erfaringene hans fra Grimstad i «Samfundets Støtter» fra 1877. Enda tydeligere referanser finner vi i diktet «Terie Vigen» fra 1862.

I Grimstad hadde Henrik Ibsen nær kontakt med kjøpmenn, redere, losere, sjøfolk og fiskere. At hans bestefar, skipper Henrich Ibsen, gikk ned med seilskipet Charitas utenfor Hesnesøyene en uværsnatt i 1797, hadde sikkert også betydning for Ibsens interesse for havet.

Det første foto av Henrik Ibsen ble tatt i 1860.

«Catilina» er dikterens debutarbeid. Bare en liten del av opplaget ble solgt, og Ibsen selv har sagt at en rekke eksemplarer ble «...gjort til makulatur og lykkelig avhendet til en bøker.»

ÅRET 2005

av adm. direktør Hans A. Iversen

Året 2005 har gitt det beste driftsresultatet i kroner gjennom tidene. Banknæringen i Norge kan vise til særdeles gode resultater i år. Jeg synes det er veldig hyggelig at Sparebanken Sør kommer godt ut resultatmessig i forhold til banker det er naturlig å sammenligne oss med. Resultatet før skatt ble 287 mill. kr, som utgjør 1,40% av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Økningen fra året før utgjorde 36 mill. kr og man kan nok en gang betegne resultatet som særdeles tilfredsstillende for banken.

ÅRETS RESULTATER

Det er spesielt tre områder som må fremheves når det gjelder resultatet i 2005. Det er først og fremst at banken praktisk talt ikke har netto tap for året. Vi behøver ikke å gå lenger enn 2 år tilbake i tid hvor vi hadde netto 75 mill. kr i tap. Dette er et resultat av godt arbeide på kredittsiden i banken med kvalitetssikring på området, men det er også et resultat av at norsk økonomi og norsk næringsliv er inne i gode tider. Vi skal ikke tro at det alltid vil være slik, derfor må det bygges opp egenkapital i gode tider.

Et annet område som har gitt resultater er kostnadsuttprosjektet som ble startet høsten 2003, og hvor målsettingen var å komme i mål med 300 mill. kr i kostnader ved utgangen av fjoråret.

Det har vi i praksis nådd, når vi regulerer for noen uforutsette poster.

Kostnadsprosenten målt av gjennomsnittlig forvaltningskapital er redusert fra ca 1,90%, når prosjektet startet i august 2003 til 1,55 % ved utgangen av 2005. Det tredje området som har gitt positive resultater i 2005 er verdipapirområdet, med en positiv utvikling på børsen, selv om året ikke ble så godt for oss som i 2004. Det er for øvrig det tredje året med svært positive resultater på området. Man kan jo stille spørsmål om den positive utviklingen kan vare?

Bankens viktigste inntektskilde, rentenettoen, har hele året vært under press på grunn av økt konkurranse. Her nådde vi ikke budsjettet, men veksten i utlånen ga oss allikevel en økning på 12 mill. kr. Rentenettoen målt av gjennomsnittlig forvaltningskapital gikk ned fra 2,47% i 2004 til 2,29% i 2005.

Jeg tror vi kan være fornøyd med at rentenettoen ikke ble ytterligere presset, når vi ser hva som har skjedd i markedet i 2005. Det er gjort et godt arbeide i alle avdelinger for å oppnå maksimale marginer. Vårt datterselskap ABCenter Holding A/S bidrar også med gode resultater til banken. De har hatt sitt beste resultat noen gang. Bankens bonusordning til de ansatte er slik sammensatt at den ikke ga bonus i 2005, mens den ga full uttelling i 2004. Dette var jo leit i lys av at vi har et rekordresultat, jeg håper min etterfølger endrer kriteriene for bonus til de ansatte for fremtiden.

Gledelig var det da at styret bevilget en halv månedslønn til alle ansatte i gratiale, som ble utbetalt i januar 2006. Bankens utlånsvekst for 2005 ble 12,1% som var noe høyere enn budsjettet. Gledelig er det å se at innskuddsveksten for året er hele 12,9%.

BEGIVENHETER I 2005

Januar 2005 startet med et flott arrangement på Straand Hotell i Vrådal. Det var vår kick off for alle ansatte, hvor strategier, planer og mål ble satt ut i livet. Det var et svært vellykket arrangement, og la grunnlaget for de gode resultatene vi har oppnådd på alle områder.

Camp Sør ble lansert i Vrådal, og det har blitt fulgt opp med at alle ansatte har vært på Camp Sør på Strand Hotell Fevik i høst. Hele ideen med dette "kurset" er bevisstgjøring av hver enkelt medarbeiders plass i forhold til vår visjon "Vi gjør livet på Sørlandet rikere".

Dette er bare en begynnelse, Camp Sør skal være kulturbygging, kremmerskole, lederutvikling og treningsleir for gode resultater også i fremtiden.

Jeg tror dette vil bli et veldig viktig og vellykket prosjekt.

Ikke minst da vi var så heldige å få kjøpt den praktfulle eiendommen Kaldvild i Lillesand, som blir det fremtidige trenings- og kurscenter for Sparebanken Sør, når det står ferdig engang i 2007.

For fremtiden er det viktig at vi verner om og bruker våre verdier:

PERSONLIG – DYKTIG – LOKAL og ENTUSIASTISK.

Markedet for bankens vekstmuligheter har vært gode i vårt distrikt i 2005, jeg føler at vi har vært konkurransedyktige, til tross for økt konkurranse fra nye banker i flere byer i vårt område.

Konkurranse er sunt som gjør at vi må skjerpe oss til enhver tid og det har vi lykkes med så langt. Det har vært et godt år for store deler av næringslivet i vårt område, og det har også vært bra for oss. Fremtiden handler om å ta vare på de gode og personlige relasjonene vi har til våre kunder.

På ettersommeren ble stillingen som administrerende direktør i banken lyst ledig, og ansettelsen ble som kjent en turbulent sak. Vi fikk føle hvordan media fokuserte på konfliktstoff, og hvor andre igjen utnyttet situasjonen til å fremme sine interesser for bankens fremtid.

For banken ble det mye støy, men resultatet ble bra med Morten Kraft fra egne rekker som ny toppsjef, og debatten om bankens strukturelle fremtid la seg også denne gangen.

Selvfølgelig var det leit at bankens styreformann og tillitsmann gjennom 20 år valgte å trekke seg.

SOLID INNSATS FRA DE ANSATTE

Året 2005 var det året da vi skulle reise oss igjen etter tunge kostnadskutt og nedbemanninger i 2004. Og det har vi absolutt maktet. Vi hadde markedet med oss, og det utnyttet vi med motiverte ansatte som skapte det beste resultatet i bankens historie. Jeg er stolt av den innsatsen som er nedlagt fra alle ansatte, det lover godt for fremtiden.

En spesiell takk fra meg til alle ansatte for det gode resultatet vi har oppnådd i mitt siste år som administrerende direktør i banken.

VEIEN VIDERE FOR SPAREBANKEN SØR

Banken har fått en ny administrerende direktør som skal føre banken videre. Jeg tror det blir mange utfordringer både i markedet, for å oppnå solid inntjening og for å bevare Sparebanken Sør som en selvstendig bank i fremtiden. Mulighetene for å lykkes er gode, banken har en solid egenkapital, dyktige medarbeidere og en solid forankring i lokalsamfunnet. Disse egenskapene må man hele tiden verne om for å være i fremtiden. Det forplikter å lede og drive en virksomhet som har eksistert i 180 år.

TAKK FOR MEG !

Jeg har arbeidet i denne banken siden 1972, det vil si nesten 35 år. Gjennom denne tiden har det skjedd enormt mye i vår bransje, bare for å nevne en ting - fra maskinbokholderi til IT. Jeg var med å danne Aust-Agder Sparebank med 413 mill. kr i forvaltningskapital, 1,6 mill. kr i overskudd og egenkapital på 11,5 mill. kr. Det tilsvarer 2 dagers inntjening i år. I min første artikkel i årsberetningen for 1988 som administrerende direktør skrev jeg følgende innledning:
"Året 1988 var et svært problematisk år for Sparebanken Sør. Det er lite å glede seg

over i bankens regnskap, som for første gang i moderne tid viser røde tall."

Vi hadde et underskudd på 33 mill. kr, en forvaltning på 8,3 milliarder og 500 årsverk. Det var tunge tider, Agderposten spurte om jeg hadde vurdert min stilling og det hadde jeg.

Det har vært en fantastisk tid å være leder i Sparebanken Sør, jeg synes vi har fått til noe når vi nå kan vise 287 mill. kr i overskudd på en forvaltning på ca 21 mrd. kr, 309 årsverk og egenkapital på 1,8 mrd. kr.

Når jeg nå slutter i banken så er det selvfølgelig med vemod, men også med glede og tilfredshet over å få ha vært med så lenge i denne flotte institusjonen.

Jeg vil takke alle kollegaer for et godt samarbeide gjennom alle år, og en takk til styret for et godt og konstruktivt styrearbeide.

Jeg ønsker Morten Kraft lykke til som administrerende direktør, ønsker banken og de ansatte lykke på reisen inn i fremtiden.

Takk for meg !

Hans A. Iversen

HOVEDTALL 2005 (morbank)

Fra resultatregnskapet

	2005		2004		2003	
	Mill. kr	% av gj.sn. forv.kap.	Mill. kr	% av gj.sn. forv.kap.	Mill. kr	% av gj.sn. forv.kap.
Rente- og kredittprovisjonsinntekter	777	3,78%	725	3,90%	1 039	6,05%
Rentekostnader	306	1,49%	266	1,43%	604	3,52%
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	471	2,29%	459	2,47%	435	2,53%
Andre driftsinntekter	132	0,64%	129	0,69%	126	0,74%
Sum inntekter	603	2,93%	588	3,16%	561	3,27%
Driftskostnader	320	1,55%	313	1,68%	319	1,86%
Driftsresultat før tap	283	1,38%	275	1,48%	242	1,41%
Tap på utlån og garantier	3	0,01%	22	0,12%	75	0,44%
Gevinst / tap salg anleggsaksjer	7	0,03%	-2	-0,01%	-1	0,00%
Resultat før skattekostnad	287	1,40%	251	1,35%	166	0,97%
Skatt på ordinært resultat	76	0,37%	63	0,34%	52	0,30%
Resultat etter skatt	211	1,03%	188	1,01%	114	0,67%
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	20 531		18 618		17 177	

Fra balansen 31.12

	2005	2004	2003
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Forvaltningskapital	21 461	19 341	17 577
Innskudd fra kunder	12 243	10 840	10 263
Brutto utlån	19 187	17 116	15 586
Ansvarlig kapital	1 773	1 579	1 406
Kapitaldekning	12,2 %	12,2 %	11,8 %

Nøkkeltall

	2005	2004	2003
Kostnader i % av inntekter ekskl. verdipapirer	54,42%	55,30%	61,43%
Tap i % av brutto utlån	0,01%	0,13%	0,49%
Innskudd i % av brutto utlån	63,81%	63,33%	65,85%
Egenkapitalrentabilitet	12,96%	12,94%	8,54%
Antall ekspedisjonssteder	29	29	35
Antall årsverk i arbeid i banken	309	306	345

STYRETS MEDLEMMER

**Jan A. Roaldstveit,
formann**

Adm. direktør i Merlett Nor AS, Mandal.
Han har vært styremedlem siden 2003.
Han har vært formann siden
desember 2005. Roaldstveit er bosatt
i Lyngdal kommune.

**Sidsel Schwabe-Hansen,
styremedlem**

Interiørkonsulent hos Hødnebo home.
Hun har vært styremedlem siden 2001.
Schwabe-Hansen er bosatt i
Risør kommune.

**Sigmund Pollestad,
styremedlem**

Kjedeleder hos Optimera
i Kristiansand. Han har vært
styremedlem siden 2001. Pollestad er
bosatt i Kristiansand kommune.

**Laila Øygarden,
styremedlem**

Fylkesvaraordfører i Aust-Agder fylke.
Hun har vært styremedlem siden 1994.
Øygarden er bosatt i
Arendal kommune.

**Kirsti Aatangen,
styremedlem**

Kontorsjef i Kragerø Renovasjon &
ContainerService AS. Hun har vært
styremedlem siden 2001. Aatangen er
bosatt i Kragerø kommune.

**Lise M. Weum Sandnes,
styremedlem**

Student, Vanse. Hun har vært styre-
medlem siden 2004. Sandnes er bosatt
i Farsund kommune.

**Kjell Jensen,
styremedlem**

Sivilarkitekt i arkitektkontoret Kjell
Jensen AS. Han har vært styremedlem
siden desember 2005.
Jensen er bosatt i Arendal kommune.

**Per Adolf Bentsen,
styremedlem fra de ansatte**

Hovedtillitsvalgt i banken. Han har vært
styremedlem siden 2005.
Bentsen er bosatt i Mandal kommune.

**Tove Solfjeld,
styremedlem fra de ansatte**

Seniorrådgiver i banken. Hun har vært
styremedlem siden 2004. Solfjeld er
bosatt i Tvedestrand kommune.

**Adm. direktør
Hans A. Iversen,
fast styremedlem**

Adm. direktør i banken

STYRETS BERETNING 2005

RAMMEBETINGELSER

Den gode utviklingen i norsk økonomi fortsatte i 2005. Lavt rentenivå i kombinasjon med god internasjonal vekst og høye oljeinvesteringer, bidro til denne oppgangen. Presset i økonomien ble noe lavere enn forventet, til tross for høye energipriser og ekspansiv finans- og pengepolitikk.

Underskuddet i statsbudsjettet, korrigert for oljevirkningskraften, var 62 mrd. kr og utgjorde 4,6% av BNP for fastlands-Norge. Dette er 0,2% mer enn for 2004. Etter å ha holdt styringsrenten lav i overkant av ett år på 1,75%, hevet Norges Bank renten to ganger i løpet av 2005 til 2,25%. Realrenten (renten korrigert for inflasjonen) har vært på ca 1,0%. Utsiktene til økt inflasjon er tilstede, men ikke slik at inflasjonsmålet på 2,5% krever vesentlig endring i pengepolitikken på kort sikt.

Norsk økonomi har vokst kontinuerlig siden konjunkturbunnen i 2003. Veksten har medført en god utvikling i arbeidsmarkedet, med økt sysselsetting og lavere arbeidsledighet. Det lave rentenivået har bidratt til høy vekst i privat husholdning, både for konsum og boliginvesteringer. Næringslivet har hatt god kapasitetsutnyttelse og investeringslysten har vært høy, særlig innenfor oljesektoren og i den tradisjonelle del av industrien. Oljeprisen i 2005 har i gjennomsnitt vært 350 kr pr fat mot 260 kr pr fat i 2004. Dette bidro til å øke investeringene i denne sektoren med ca 20% og ga betydelige vekstimpulser også til leverandørindustrien.

I takt med den positive utviklingen i norsk økonomi fikk vi en styrking av kronekursen de første 10 månedene i 2005.

Utviklingen mot slutten av året medførte imidlertid en svekkelse som ga kronen omtrent den samme verdi som ved inngangen til året. Det antas at hevingen av styringsrenten i USA og et skifte i oppfat-

ningen i markedet, fra en hurtigere til en langsommere renteutvikling i Norge endret forventningen til utviklingen i kronekursen.

Økt import fra lavkostland, særlig Kina, har sammen med gjennomgående sterk krone bidratt til å holde inflasjonen lav. Tendensen til utflagging av norsk industri har avtatt i 2005 i takt med økende aktivitetensnivå i økonomien. Konkurransesatt sektor gikk godt og det var gode priser på de fleste produktene som ble produsert i Norge.

Husholdningenes stilling har vært god. Den lave prisveksten, fallende netto renteutgifter og skattelettelse har bidratt til å øke disponibel inntekt. Vi fikk allikevel ikke en uhemmet konsumvekst. Detaljomsetningsindeksen viste en økning fra 2004 til 2005 på 4,3%. Omsetningen av biler gikk ned, antagelig som følge av avgiftsomleggingen i 2004 og økte boliginvesteringer i 2005. Boligprisene steg med 9% i 2005.

Etter to år med konjunkturoppgang kunne en i 2005 se en gledelig nedgang i arbeidsledigheten, samtidig som vi har hatt en økning i den samlede sysselsettingen. Som følge av de gode rammebetingelsene for norsk næringsliv og husholdninger, ble 2005 også et godt år på Oslo Børs. Hovedindeksen steg med ca 40%. Også utviklingen på europeiske børser var god, men veksten var om lag halvparten av veksten på Oslo Børs.

INTERNASJONALE FORHOLD

Vår landsdel er internasjonalt orientert. Utviklingen i internasjonal økonomi har derfor stor betydning for våre lokale rammebetingelser. Den globale BNP-veksten har vært den høyeste på nesten 30 år. Det er særlig i Asia vi finner den største veksten, med Kina og India som de store

motorene. I Japan har man sett en bedre vekst enn på mange år og også i USA har man en vekst som er god. I euroområdet er det fortsatt lav vekst, ned mot 1%. Høy oljepris, både som følge av økt etterspørsel og store naturkatastrofer, hemmer veksten internasjonalt. Det er engstelse for at vedvarende høy oljepris vil gi fart i inflasjonen i økonomier som i stor grad er avhengig av fossilt brensel.

Til tross for moderat vekst, er det en underliggende, tiltagende prisvekst i euroområdet. Dette er årsaken til at den europeiske sentralbanken satte opp renten mot slutten av 2005 for første gang på 5 år. Det er oppnådd en viss nedgang i arbeidsledigheten i euroområdet, men den er fortsatt høy - om lag 8% - eller mer enn dobbelt så høy som i Norge. Vi opplever derfor at det er god tilgang på arbeidskraft til norsk næringsliv fra dette markedet i den grad man klarer å nyttiggjøre seg det.

Det er stor ubalanse i økonomien i USA, med et underskudd i handelsbalansen på 6% av BNP. Dette er først og fremst forårsaket av privathusholdningene. Lav produktivitetsvekst kombinert med lav sparerate driver etterspørselen etter utenlandske varer i været. Dette skaper vekstimpulser for deler av verdensøkonomien, men truer balansen i USA og verdensøkonomien på sikt. Kina har blitt presset til å revaluere sin valuta med 2% for å bidra til bedre balanse i internasjonal økonomi. Dette vil gjøre kinesiske varer dyrere, men har hittil bare hatt marginal betydning. Men som fenomen er denne revalueringen interessant sett i et lengre perspektiv.

FINANSMARKEDET

Drevet av en betydelig optimisme ble det sterk vekst i det norske finansmarkedet også i 2005. Husholdningenes gjeld økte med ca 13%. Veksten i Sparebanken Sør på utlån til privatkunder ble noe i underkant av dette – 10,6%. Det er særlig veksten i boligprisene og kombinasjonen med oppussing og rehabilitering av boliger som driver kredittveksten. Et annet interessant trekk er at husholdningene allikevel har evne til å spare. Innskuddsveksten i norske banker var 9% fra husholdningene. I Sparebanken Sør var veksten 6,6% fra privatpersoner. På grunn av det lave rentenivået er det særlig innenfor nye spareformer, såkalt garanterte produkter, at veksten har kommet i norske banker. Mye av denne sparingen er lånefinansiert. I vårt markedsområde ser det ut til at publikum er noe mer "konservative" og ikke i samme grad velger slike produkter. Det kan forklare litt av den noe svakere veksten i privatmarkedet for Sparebanken Sør enn sammenlignbare banker i andre landsdeler. Kredittilsynet er bekymret for den høye kredittveksten og sammen med utviklingen i arbeidsmarkedet, kan det antas at Norges Bank vil heve styringsrenten med om lag 1 prosentpoeng i 2006.

Norsk næringsliv har hatt god lønnsomhet og spesielt er det gledelig å konstatere at næringer som slet for få år siden nå har betydelig lønnsomhetsforbedringer. Forventningen om at de gode resultatene skal fortsette, var en viktig årsak til utviklingen på Oslo Børs. Investeringene i Fastlands-Norge har tatt seg betydelig opp og det anslås at veksten i investeringene har vært på om lag 15%. Dette har gitt seg utslag i en kredittvekst til næringslivet på 14,6% i 2005. I Sparebanken Sør har veksten vært marginalt høyere med 14,7%. Det var særlig i andre halvår at veksten skjøt fart. Bedre rammebetingelser har medført at også innskudd fra næringslivet

har vokst betydelig. I norske banker har veksten vært nærmere 20% på innskudd fra denne sektoren. I Sparebanken Sør har denne veksten vært 22,7%.

Sett opp mot det norske bankmarkedet kan man si at veksten for Sparebanken Sør i privatmarkedet har vært lavere og veksten i bedriftsmarkedet høyere enn gjennomsnittsveksten. Bankens utlån til næringslivet utgjør nå en andel på 37,6% og ligger allikevel godt under den grensen som styret har satt på 40%. Styret anser at kredittveksten har vært forsvarlig.

LOKALE FORHOLD

De gode rammebetingelsene for norsk næringsliv og husholdninger har også preget vårt distrikt. Næringslivet har hatt god beskjefteigelse, stor investeringsvilje og lønnsomheten er betydelig bedret. Dette har medført behov for mer arbeidskraft og nedgangen i arbeidsledigheten er stor og gledelig, med 1300 personer i Agder og 370 i Telemark. Arbeidsledigheten er fortsatt over landsgjennomsnittet i Kragerø, mens det i Vest-Telemark er en gledelig nedgang. Antall konkurser i næringslivet har gått vesentlig ned, med 8% i Vest-Agder, 33% i Aust-Agder og 32% i Telemark. En av de store utfordringene i 2006 blir å skaffe tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft til regionens næringsliv. Det er fortsatt stor optimisme i det lokale næringsliv. Det er særlig innenfor de tjenesteytende bransjene at man drar nytte av forbruksveksten hos husholdningene. Bygg og anlegg merker de økte investeringene i boligsektoren, og industrien for øvrig merker økt etterspørsel fra eksportmarkedene og oljesektoren.

Offentlig sektor har vært preget av stramme rammer, spesielt innenfor kommunesektoren og helseforetaket. Det ser imidlertid

ut til at rammebetingelsene for 2006 er noe bedre for offentlig sektor.

Primærnæringene i distriktet preges av småskalalandbruk og kystfiske. WTO-forhandlingene kan gi store utfordringer for landbruket, men 3 av 4 bønder henter allerede i dag mer enn halvparten av sin inntekt utenfor gården. Vi ser økt satsing på samdrift og nisjeproduksjon. Innenfor fiskeriene er det reketråling som har den største betydningen, med 90 trålere. Prisene har vært gode i 2005 og gitt god lønnsomhet for næringen. For hele fiskerinnæringen er det store strukturendringer de senere årene og antall fiskefartøy har blitt redusert med 40% siden år 2000.

Boligprisene i Agder har i gjennomsnitt økt med ca 12% og dette er en av de viktigste drivkreftene til kredittveksten i privatmarkedet. I Telemark er prisveksten som på landsgjennomsnittet, ca 9%.

Økt konkurranse mellom bankene på Sørlandet og i Telemark, med nye og etablerte aktører, stiller Sparebanken Sør overfor spennende utfordringer for fortsatt å være den største og beste banken for sitt distrikt.

Samferdselssektoren har vært et grunnleggende problem for Sørlandet i mange år. Det har i lang tid vært arbeidet med å få en bedring av stamveien gjennom distriktet, Oslo - Stavanger. Fra den såkalte "Listerpakken" skal den nye veien over Fedafjorden stå ferdig i september og i år påregnes arbeidet med en ny 4-felts motorvei mellom Grimstad og Kristiansand å starte. Likeledes er det satt av penger til riksvei 9 gjennom Setesdal. Dette er viktige investeringer i infrastruktur for å videreutvikle landsdelen.

På Kjevik flyplass fortsatte veksten i innenlandstrafikken, mens det var en svak tilbakegang for utenlandstrafikken. For å gjøre landsdelen mindre sårbar arbeides

STYRETS BERETNING 2005

det med å få Norwegian til å etablere flyginger på Kjevik. Frem mot 2009 regner man med at det vil bli gjort investeringer på Kjevik i størrelsesorden 400 – 500 mill. kr.

Reiseliv og opplevelsesindustri er en viktig næring for landsdelen. De fleste hotellene melder om god markedsutvikling i 2005, men fortsatt er lønnsomheten varierende. Det er vekst i overnatningsdøgn i Vest-Agder og Telemark, mens det i Aust-Agder er en tilbakegang. Det arbeides målrettet for å gjøre Sørlandet til et enda mer attraktivt reisemål for nordmenn og i 2005 ble det etablert en organisasjon "Sørlandet Reiseliv" som skal jobbe med felles strategier og samordning på denne sektoren. En rekke større bedrifter står bak "Skattejakten på Sørlandet" som er en meget tung satsing for å bringe norske barnefamilier til distriktet og få de til å bli noen dager ekstra. Sparebanken Sør er en av hovedaktørene bak denne satsingen.

Samlet sett kan styret konstatere at rammebetingelsene for Sparebanken Sør i 2005 har vært meget gode. Dette har gitt seg utslag i god vekst, minimale tap og et resultat som er det beste i bankens historie.

INTERNE FORHOLD

I 2005 har det vært arbeidet mye med utvikling av den interne kulturen i Sparebanken Sør, med fokus på de kjerneverdiene som skal representere et av våre konkurransefortrinn i årene som kommer. Det har videre vært investert mye ressurser i kompetanseutvikling, og våre ledere og medarbeidere er godt forberedt til å møte de utfordringene som banken står foran i årene som kommer. Seks av bankens kvinner har deltatt på vårt interne kvinneutviklingsprogram. Dette videreføres i 2006.

Bankens administrerende direktør Hans A. Iversen går av for aldersgrensen 31. mars

2006 etter vel 34 år i bankens tjeneste, hvorav nesten 18 år som administrerende direktør. Som ny administrerende direktør er ansatt bankens viseadministrerende direktør, Morten Kraft.

ÅRETS RESULTAT

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn. Banken har en betryggende egenkapital, og etter styrets oppfatning er det ikke noe som tilsier annet enn fortsatt drift.

Årets resultat

Bankens resultat før skatt utgjør 287 mill. kr som tilsvarer 1,40% av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Tilsvarende tall forrige år var 251 mill. kr og 1,35%. Egenkapitalavkastningen etter skatt er 13,0%, og det er 0,1 prosentpoeng bedre enn året før. Resultatet er det beste i bankens historie. I strategisk plan for perioden 2005 til 2007 har styret fastsatt et mål for egenkapitalavkastning på minimum 11%. Det er gjennomgående positiv utvikling for de fleste postene i resultatregnskapet. I særlig grad kan svært lave tap trekkes frem som en viktig årsak til resultatfremgangen. 2005 er første året med full effekt av omstillingstiltakene som ble gjennomført i 2004, og vi har nådd de målene som ble satt i denne sammenhengen. Styret er svært tilfreds med resultatet banken har oppnådd i 2005. Men sett i sammenheng med veksten på 11,0% i forvaltningskapitalen, kreves et resultat på dette nivået for å opprettholde soliditeten.

Rentenetto

Rentenettoen utgjør 471 mill. kr mot 459 mill. kr i 2004. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør rentenettoen 2,29% mot 2,47% i 2004. Banken har etter forholdene en høy rentenetto i prosent av forvaltningskapitalen. Men konkurranse-situasjonen skjerpes stadig både i privat-

markedet og bedriftsmarkedet. Det har derfor gjennom hele året vært et sterkt press på bankens marginer, og det presser igjen bankens inntektsside. Men økt utlånsvolum har kompensert for kronetapet dette har gitt, slik at rentenettoen målt i kroner likevel viser en økning.

Selv om banken har økt rentene med 0,25 prosentpoeng i løpet året, må likevel rentenivået sies å være svært lavt, og det er også med på å redusere bankens marginer. Lavt rentenivå medfører også at avkastningen på sparebankens fond blir lavere enn den kunne ha blitt med et høyere rentenivå.

Andre inntekter

Andre inntekter utgjør 132 mill. kr, og det er 3 mill. kr høyere enn i 2004. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital er det en reduksjon fra 0,69% til 0,64%. Gebyr- og provisjonsinntekter, som er den klart viktigste posten blant andre inntekter, viser en moderat økning. Selv om det er betydelig økning i antall transaksjoner, gir dette beskjeden inntektsvekst, siden over 90% av bankens transaksjoner er automatiserte tjenester som er lavt priset. Salg av fonds- og forsikringsprodukter viser noe økning, og dette er et område hvor banken har et forbedringspotensiale. Bankens inntekter fra verdipapirene viser en liten nedgang fra forrige år, men er likevel etter forholdene på et høyt nivå.

Vårt viktigste datterselskap ABCenter viser betydelig resultatfremgang og bidrar med 4 mill. kr etter goodwillavskrivninger.

Kostnader

Kostnadene utgjør 320 mill. kr, og det er 7 mill. kr høyere enn i 2004. Målt i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital er kostnadene redusert fra 1,68% i 2004 til 1,55% i 2005. 2005 har vært et år med høy aktivitet på mange områder, og dette er med på å dra kostnadene opp. Det er

på denne bakgrunnen gledelig å kunne konstatere at kostnadene i prosent av forvaltningskapitalen likevel går ned. Banken har nådd de mål når det gjelder kostnadsnivå som ble satt i forbindelse med omstillingsprosessen i 2004.

Lønnskostnadene viser en nedgang på 10 mill. kr sammenlignet med 2004. Det er en direkte følge av nedbemanningsprosessen som ble gjennomført i 2004, men som gir full regnskapsmessig effekt i 2005. Lønnskostnadene er også belastet med avsatt gratiale til bankens ansatte. Ved årets slutt var det 309 årsverk i arbeid mot 306 ved inngangen til året. Pensjonskostnadene øker som følge av endringer i forutsetningene om diskonteringsrente og avkastning på pensjonsmidlene.

Det er i løpet av året benyttet betydelige midler til kompetanseheving for bankens personale. Videre er det avsatt for kostnader knyttet til overgangen fra DnB NOR sine IT systemer til systemene til EDB Business Partner AS. Det er også i løpet av året satset etter forholdene mye på å bygge opp vårt merkevarekonsept.

Tap på utlån og garantier

Netto tap på utlån og garantier er belastet bankens regnskap med 2,5 mill kr. De gode rammebetingelsene for næringsliv og private husholdninger har medført at bankens tap har blitt ytterligere redusert i 2005 og

utgjør kun 0,01% av brutto utlån. Foruten gode rammevilkår har bankens administrasjon og styre videreført arbeidet med forbedring av kvaliteten i kredittarbeidet og risikostyringen innenfor kredittområdet.

Den gode utviklingen på tap kan også sees i omfanget av misligholdte og tapsutsatte lån i bankens portefølje. Det konstateres en nedgang i netto misligholdte og tapsutsatte lån fra 225 mill. kr i 2004 til 189 mill. kr i 2005. Det er særlig den betydelige nedgangen i mislighold på bedriftsmarkedet som er gledelig.

Styret anser bankens tapssituasjon som tilfredsstillende.

BALANSEN

Forvaltningskapital og utlåns- og innskuddsvirksomheten
Forvaltningskapitalen utgjør ved årsskiftet 21,5 mrd. kr. Økningen fra forrige år er 2,1 mrd. kr eller 11,0%. I likhet med tidligere år, er utlånene den viktigste årsaken til veksten i forvaltningskapitalen.

Brutto utlån utgjør 19,2 mrd. kr. Det gir en vekst på 12,1% i 2005. Den fordeler seg med 10,6% i privatmarkedet og 14,7% i bedriftsmarkedet. De ulike kundegruppernes andel av utlånene fremgår for øvrig av note 1. Selv om veksten i bedriftsmarkedet

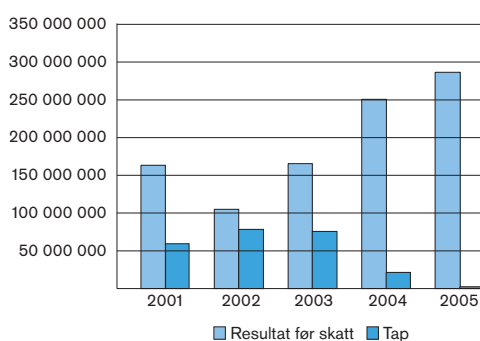
er betydelig høyere enn i privatmarkedet, endrer ikke dette den totale sammensetningen av vår utlånsportefølje i vesentlig grad. I årsskiftet utgjorde privatmarkedet 62,4% av totale utlån mot 63,3% ved forrige årsskifte. Det har vært høy aktivitet og stor etterspørsel etter utlån både i privatmarkedet og bedriftsmarkedet gjennom hele året.

Kundeinnskuddene utgjør 12,2 mrd. kr i årsskiftet, og det er en økning på 12,9% i 2005. Privatmarkedet viser en vekst på 6,6% og bedriftsmarkedet en vekst på 22,7%. Sammensetningen av innskuddene fremgår av note 11. Det lave rentenivået tatt i betraktning, så er banken tilfreds med innskuddsutviklingen. Bedriftsmarkedet har vist en særlig god utvikling på innskuddsiden den siste tiden.

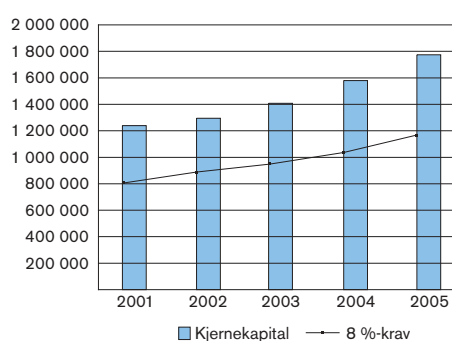
Kundeinnskuddene er bankens viktigste finansieringskilde. Innskuddsdekningen har økt fra 63,3% i 2004 til 63,8% ved utgangen av 2005. Styret har fastsatt en nedre grense for innskuddsdekningen på 60%.

Innlån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet utgjorde 6,6 mrd. kr i årsskiftet. Det er en økning på 0,4 mrd. kr siden forrige årsskifte. Dette gjenspeiler utviklingen i utlånene og innskuddsdekningen, og er derfor en svært viktig finansieringskilde for banken. Banken har høy kredittverdighet i dette markedet. Det avgjørende er at

Resultat før skatt

Kapitaldekning

STYRETS BERETNING 2005

vi har gode resultater og en god soliditet. Det tilstrebes en riktig balanse mellom kort og langsiktig finansiering.

Bankens egen portefølje av sertifikater og obligasjoner utgjorde 1,7 mrd. kr i årsskiftet, og det er 88 mill. kr lavere enn året før. I hovedsak går porteføljen med til å sikre bankens likviditetskrav og som sikkerhet for lån i Norges Bank.

Bankens plasseringer i aksjer og grunnfondsbevis utgjør 179 mill. kr, og det er en økning på 20 mill. kr siden forrige årsskifte. En vesentlig del av økningen kan henføres til anskaffelse av 10% av aksjene i Actor Fordringsforvaltning AS.

Handelsporteføljen utgjør 88 mill. kr av den totale porteføljen og består i det alt vesentlige av norske børsnoterte aksjer.

Ansvarlig kapital

Banken har i årsskiftet 1,8 mrd. kr i ansvarlig kapital. Den består bare av opptjente overskudd som er tillagt sparebankens fond. I forhold til et beregningsgrunnlag på 14,6 mrd. kr gir det en kapitaldekning på 12,2%. Det er på samme nivå som ved forrige årsskifte. Det er et resultat av at veksten i forvaltningskapitalen har vært på samme nivå som egenkapitalrentabiliteten, og sammensetningen av forvaltningskapitalen ikke har endret seg vesentlig.

Styret følger kapitaldekningen til banken nøye og vurderer den som god. I strategisk plan for perioden 2005 til 2007 har styret fastsatt et mål på minimum 12% kapitaldekning.

OVERSKUDDSDISPONERING

Etter styrets mening gir det fremlagte resultatregnskapet og balansen et rettviseende bilde for bankens stilling og resultat. Styret kjenner heller ikke til forhold inntruffet etter årsskiftet som endrer dette synet.

Bankens resultat på 211 mill. kr etter skatt er disponert som følger:

Gaver til allmenntilgjengelig formål	10 mill. kr
Overført til sparebankens fond	201 mill. kr
Sum disponert	211 mill. kr

RISIKOSTYRING

Arbeidet med risikostyring har vært et høyt prioritert område for styret gjennom flere år. Målsettingen om at bankens risiko skal være tilpasset organisasjonens kompetanse, soliditet og markedsmessige forhold har vært videreført. Dette er blant annet blitt konkret uttrykt som at bankens netto spesifiserte tap over tid ikke skal overstige 0,4% av brutto utlån.

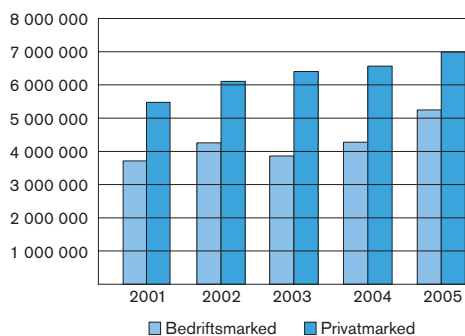
Styret har stor fokus på intern kontroll, og benytter blant annet bankens interne revisjon for å påse at den fungerer. Intern revisjonssjef, som er direkte underlagt styret, møter på bankens styremøter og har anledning til å uttale seg i saker som behandles. Gjennom de rapporter som styret har mottatt anses banken for å bli drevet fullt forsvarlig og i henhold til lover og forskrifter.

Kredittrisiko

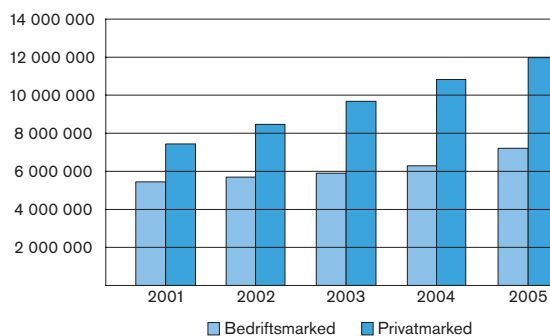
Kredittrisiko er definert som risiko for at tap kan oppstå som følge av at bankens kunder ikke tilbakebetaler sine lån eller kreditter. I tillegg vurderes det innenfor dette området faren for at banken ikke får tilstrekkelig avkastning på den kapitalen som kredittgivingen representerer.

Styret har fastsatt mål for kvalitet og risiko i utlånporteføljen. Hovedmålet er at spesifiserte tap over tid ikke skal overstige 0,4% av brutto utlån. Dette er brutt ned på delmål for enkeltområder, slik at det gir banken konkrete handlingsregler for styring. Det gjøres kontinuerlige vurderinger og analyser av kredittrisikoen og styret får jevnlig rapporter om dette. Dersom det er avvik i forhold til de mål som er satt, gjennomføres det en analyse og eventuelle korrigerende tiltak blir iverksatt.

Innskudd

Utlån

Eksposeringen i bransjen varehandel pr. årsskiftet er relativt sett høyere enn måltallene satt av styret. Administrasjonen har gjort en analyse av porteføljesammensetning og risiko, og styret har vurdert at det ikke er grunnlag for tiltak.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er i hovedsak knyttet til bankens posisjoner og forretningsvolumer i rente-, valuta- og aksjemarkedet. Styret har fastsatt eksponeringsrammer for risiko-områdene, og oppfølging skjer gjennom løpende rapportering av porteføljer og kvantifisering av risiko.

Det vesentligste av bankens renterisiko er knyttet til bankens portefølje av rentebærende verdipapirer. Fastrentelån og fastrenteinnskudd styres normalt slik at vesentlig renterisiko avdekkes fortløpende, men det kan også være avhengig av hvordan renteutsiktene vurderes. Styret har fastsatt en ramme på 25 mill. kr for samlet renterisiko i bankens balanse, målt ved den resultatpåvirkning 1 prosentpoeng endring av rentenivået gir. Gjennom året har godt under 50% av tillatt ramme for renterisiko vært utnyttet, og ved årsskiftet er bankens renterisiko på 5,1 mill. kr.

Banken blir i liten grad påvirket av svingninger i valutamarkedet. Den viktigste balanseposten er valutalån til kunder, som blir sikret med tilsvarende innlån i samme valuta.

Bankens samlede aksjeinvesteringer utgjør 179 mill. kr, hvorav handelsporteføljen utgjør 88 mill. kr, hovedsakelig i norske børsnoterte aksjer. Det er fastsatt rammer for eksponering i aksjemarkedet som tilsier at handelsporteføljen maksimalt kan være på i overkant av 200 mill. kr. I tillegg er det etablert rammer for maksimal eksponering i enkeltelskaper og fond. For ytterligere å redusere risikoen for tap benytter banken stop loss-grenser på enkeltaksjer i handelsporteføljen.

Likviditetsrisiko

Innskudd fra kunder er bankens viktigste og mest stabile finansieringskilde. Styret legger vekt på at forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån skal være tilfredsstillende. Ved utgangen av 2005 er bankens innskuddsdekning 63,8% sammenlignet med 63,3% året før. Det er et nivå som styret er komfortabel med på bakgrunn av at banken har hatt sterk utlånsvekst, og at lavt rentenivå og god avkastning i verdipapirmarkedet i 2005 i mindre grad har favorisert sparing i bank.

Innlån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet utgjør ved årsskiftet 6,6 mrd. kr, som er 0,4 mrd. kr mer enn året før. Sammensetningen av innlånene er endret ved at en større del er langsiktige obligasjonslån. Banken har, som en likviditetsreserve, kommitterte langsiktige trekkrettigheter på 85 mill. euro, hvorav ingenting var trukket ved utgangen av året.

For å redusere likviditetsrisikoen ytterligere er banken bevisst på å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Fra andre finansieringskilder enn kundeinnskudd kan maksimalt 800 mill. kr ha forfall de nærmeste 7 dager, mens volum utover 1,6 mrd. kr skal ha en gjenværende løpetid på minst 3 måneder. Banken legger vekt på at den vesentligste del av mindre likvide eiendeler (utlån til kunder, anleggsmidler, m.v.) skal være finansiert med kundeinnskudd, langsiktige innlån og egenkapital.

Likviditetsindikatoren som viser forholdet mellom nevnte eiendeler og bankens langsiktige finansiering er på 97,6 ved utgangen av 2005 sammenlignet med 94,2 året før. I henhold til bankens strategi skal likviditetsindikatoren for langsiktig finansiering minst være på 92.

Operasjonell risiko

Den operasjonelle risiko er knyttet til at banken kan lide tap som følge av svikt i bankens drift. Den kan være forårsaket av svikt i data og telekommunikasjon, rutiner, systemer, kompetanse og menneskelige feil.

For å styre denne risikoen gjøres det fortløpende vurderinger på de ulike områder etter vedtatte prinsipper og eventuelle tiltak iverksettes. Risikostyringen innenfor dette området er basert på desentral internkontroll.

Sparebanken Sør hadde en samarbeidsavtale med Gjensidige NOR Sparebank som blant annet omfattet utvikling og drift av bankens it-systemer. Etter fusjonen med DnB videreførte vi denne samarbeidsavtalen med DnB NOR. I løpet av 2005 ble det klart for styret at risikoen knyttet til denne samarbeidsavtalen ble for høy. Dette fordi DnB NOR la opp til en modell som innebar en atskillelse mellom deres egen og samarbeidsbankenes it-plattform. Styret valgte derfor høsten 2005 å si opp denne avtalen. Bankene har imidlertid fortsatt nære relasjoner, og samarbeidet på en rekke viktige områder videreføres. Det er nå inngått ny avtale med EDB Business Partner ASA om utvikling og drift av Sparebanken Sørs it-systemer.

For øvrig er det arbeidet med kompetanseutvikling hos bankens medarbeidere med hovedvekt på kvalitet i kunderådgivningen.

Basert på en samlet vurdering anser styret at den operasjonelle risikoen er på et akseptabelt nivå.

PERSONALE OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av 2005 var det 309 årsverk i arbeid i banken og 11 årsverk på permisjon. Styret besluttet høsten 2003 at det

STYRETS BERETNING 2005

skulle gjennomføres betydelige kostnadsreduksjoner i løpet av 2004, også med effekt for 2005. Ved utgangen av 2005 er denne prosessen gjennomført. Det har medført at bemanningen er blitt redusert med rundt 45 årsverk i en periode over to år. Dette har vært en krevende omstillingsprosess for alle involverte, men nedbemanningen er blitt gjennomført uten å benytte oppsigelser som virkemiddel. Virksomheten drives nå i samsvar med den nye årsverksrammen som styret har fastsatt.

Arbeidsmiljøutvalget har arbeidet med saker innenfor sikkerhet, ominnredning av banklokaler, bedriftshelsetjenesten og generelle miljøspørsmål.

Sykefraværet var 3,8% mot 4,6% året før. Styret takker de ansatte for innsatsen gjennom et krevende år i 2005.

LIKESTILLING

Sparebanken Sør har i alt 328 ansatte, 175 kvinner og 153 menn. Antall kvinner i deltidsstilling er 86, dette utgjør i underkant av 50%, mens det bare er én mann som har deltid.

I bankens styrende organer er kvinneandelen i forstanderskapet på 46% og i styret på 50%.

Banken har 14 kvinner i ledende stillinger, som gir en kvinneandel på 22%. Gjennom 2005 har det ikke vært økning i antall kvinnelige ledere.

For å skape en bedre balanse mellom mannlige og kvinnelige ledere har banken igangsatt et særskilt program for å øke andelen av kvinnelige ledere.

Programmet går over en to års periode og baserer seg på en kombinasjon av utdanning og praktisk læring. Programmet er inne i sitt andre år. Det er vår målsetting å

øke andelen av kvinnelige ledere til 40%. Banken legger vekt på at kvinner og menn skal ha lik lønn i forhold til stilling, utdanning og kompetanse.

YTRE MILJØ

Bankens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

I forbindelse med finansiering av ulike kunder og prosjekter vurderes miljøspørsmål som en viktig del av kredittbehandlingen.

GAVER TIL ALLMENNYTTIGE FORMÅL

Antall søknader om gaver til allmenntilgode formål har økt kraftig det siste året.

Da banken ikke utdeler utbytte av sitt overskudd, benytter banken muligheten til å bidra i lokalsamfunnet i ulike sammenhenger gjennom gavebevilgninger. Styret foreslår overfor forstanderskapet å avsette 10 mill. kr av årets overskudd til gaver. I 2004 regnskapet ble det avsatt 5 mill. kr til gaver til allmenntilgode formål.

Formål/og eller prosjekter som ble tilgode sett var blant annet:

- Støtte til Næs Jernverksmuseum
- Flygel til Byremo Flerbrukshus
- Støtte til nytt speiderhus i Kragerø
- Risør Seilforening "Finnøya prosjektet"
- Bokprosjekt Myklands historie
- Historisk bokverk om Bygland kommune
- Kunstgressbane på Hove Tromøy
- Hjertestartere til fotballklubber på Agder
- Flygel til nytt menighetscenter i Froland

For øvrig er det utbetalt en rekke mindre beløp til organisasjoner og prosjekter innenfor bankens distrikt.

DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

ABCcenter Holding AS er et heleid datterselskap som driver eiendomsmeistring innenfor bolig, fritidsbolig, prosjektutvikling og næringsmeistring. Selskapet er regionens største eiendomsmeiglerforetak med en markedsandel på ca 40% og med kontorer i Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland. I 2005 omsatte selskapet 3.063 antall enheter og oppnådde en omsetning på 93 mill. kr. Resultatet på 11 mill. kr er selskapets beste siden Sparebanken Sør kjøpte selskapet i 2000. Fortsatt lave renter og en sterk byggeaktivitet i selskapets markedsområde, har bidratt til de gode resultatene. Etter minoritetsinteresser i noen av datterselskapene og bankens egen goodwill avskrivning har ABCcenter Holding AS bidratt med 4 mill. kr i overskudd, som er konsolidert inn i bankens resultat.

Banken er største eier (46,7%) i Arendal Kunnskapspark Eiendom AS. En annen stor eier er det statlige selskapet SIVA AS. Selskapet eier og leier ut ca 8700 m² næringsarealer i Arendal til ca 30 bedrifter med 250 ansatte. Selskapet er vertskap for inkubatorprosjektet til SIVA AS og opererer i nært samarbeide med Sørlandets Teknologisenter AS. Leietagerne kjenne-tegnes ved å være kunnskapsbedrifter som i stor grad nyttiggjør seg det nettverket som kunnskapsparken representerer. Selskapet har etablert et 100% eiet datterselskap – Arendal Kunnskapspark AS – som har til formål å gå inn på eiersiden i en tidlig fase i kompetansebedrifter.

AS Eiendomsvekst er et heleid datterselskap av banken som eier ca. 160 da. tomteområde på Longum i Arendal. Arbeidet med å videreutvikle dette området er videreført i 2005.

For øvrig har banken eierinteresser i enkelte mindre selskaper og selskaper hvor banken har konvertert gjeld til aksjekapital, kfr. note 5.

UTSIKTENE FREMOVER

Året 2005 har vært et svært godt år for norske banker, og da også for Sparebanken Sør. Utfordringene for 2006 blir å videreføre den positive utviklingen. Markedet byr på stadig flere aktører i vårt geografiske område. Konkurransesituasjonen tilsier pressede marginer på utlån, samtidig som innskyterne forventer bedre avkastning på pengene sine - eller benytter seg av andre plasseringsmuligheter utenom sparing i

bank. Det er lite trolig at renten stiger vesentlig i 2006. Vi må innrette oss på at marginene vil bli presset ytterligere. For å være konkurransedyktige for fremtiden er det viktig at banken kan tilby alle finansielle produkter, samt forsikringsprodukter til våre kunder, og derigjennom kunne øke vår inntjening innenfor posten andre inntekter. Dette vil det bli satt sterkere fokus på i 2006. På kostnadssiden har banken vært igjen et kostnadskuttprosjekt, og det er nå viktig at banken viderefører den kostnadsbevissthet som er etablert i organisasjonen. Det forventes at inntjeningen vil ligge på omtrent samme nivå i 2006 som for 2005.

Det må i tillegg fokuseres på fordelene av å være en lokal bank med nærhet til

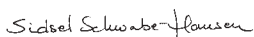
kundene. Bankens personale er gjennom 2005 trent på kundebehandling og service under vår visjon "Vi gjør livet på Sørlandet rikere". Bankens verdier kan oppsummeres i fire stikkord - Personlig - Dyktig - Lokal - Entusiastisk.

Styret er av den oppfatning at banken har en sterk posisjon i sitt geografiske område både markedsmessig og finansielt. Banken står godt rustet til å møte de utfordringer markedet gir, og banken akter å være en synlig aktør i dette markedet. Mulighetene for en positiv vekst og utvikling for 2006 er absolutt tilstede for Sparebanken Sør, som vil holde på sin lokale forankring.

Arendal, 22. februar 2006

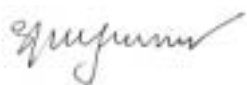
Jan A. Roaldstveit
Styrets formann

Sidsel Schwabe-Hansen

Per A. Bentsen

Kjell Jensen

Laila Øygarden

Kirsti Aatangen

Sigmund Pollestad

Lise M. Weum Sandnes

Tove Solfjeld

Hans A. Iversen
adm. direktør

RESULTATREGNSKAP

Mill. kr.

Morbanken				Konsernet		
2005	2004	2003	Noter	2005	2004	2003
Renteinntekter og lignende inntekter						
6	2	8		6	2	8
718	674	945		716	672	940
53	49	86		53	49	86
777	725	1 039		775	723	1 034
Rentekostnader og lignende kostnader						
7	12	11		7	12	11
154	130	372		151	128	369
145	124	209		145	124	209
		12				12
306	266	604		303	264	601
471	459	435		472	459	433
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning						
8	9	8		8	9	8
			5			
3	-1	-9	5			
11	8	-1		8	9	8
Provisjonsinntekter og andre inntekter fra banktjenester						
8	8	7		8	8	7
96	89	87	18	189	173	156
104	97	94		197	181	163
26	23	24		26	23	24
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer						
-3	-2	9		-3	-2	9
18	24	32		18	24	32
12	9	4		12	9	4
27	31	45		27	31	45
Andre driftsinntekter						
5	6	5		5	6	5
11	10	7		11	10	7
16	16	12		16	16	12
132	129	126		222	214	204
603	588	561		694	673	637

Mill. kr.

Morbanken				Konsernet			
2005	2004	2003	Noter	2005	2004	2003	
Lønn og generelle administrasjonskostnader							
118	128	124	Lønn	13	160	166	156
18	10	13	Pensjoner	14	18	10	13
27	26	26	Sosiale kostnader		27	26	26
97	91	95	Administrasjonskostnader		132	121	125
260	255	258	Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		337	323	320
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler							
15	15	16		7	20	23	26
Andre driftskostnader							
12	9	14	Driftskostnader faste eiendommer		12	9	14
33	34	31	Andre driftskostnader		33	35	32
45	43	45	Sum andre driftskostnader		45	44	46
320	313	319	Sum driftskostnader		402	390	392
283	275	242	DRIFTSRESULTAT FØR TAP		292	283	245
Tap på utlån, garantier mv.							
3	22	75	Tap på utlån		3	22	75
			Tap på garantier mv.				
3	22	75	Sum tap på utlån, garantier mv.	1	3	22	75
Nedskrivninger og gevinst/tap på verdipapirer som holdes på lang sikt							
7	-2	-1	Netto gevinst/tap verdipapirer		7	-2	-1
7	-2	-1	Sum gevinst/tap verdipapirer		7	-2	-1
287	251	166	RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		296	259	169
76	63	52	Skatt på ordinært resultat	15	81	67	52
211	188	114	RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT ETTER SKATT		215	192	117
Minoritetsinteresser							
					4	4	3
Resultat for regnskapsåret etter minoritetsinteresser							
211	188	114	Til disposisjon		211	188	114
Disponering							
-10	-5	-2	Gaver				
-201	-183	-112	Overført til sparebankens fond	8			
-211	-188	-114	SUM DISPONERT				

BALANSE

EIENDELER (mill. kr.)

Morbanken			Konsernet			
31.12.05	31.12.04	31.12.03	Noter	31.12.05	31.12.04	31.12.03
147	237	306		147	237	306
Kontanter og fordringer på sentralbanker						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner						
68	37	19		68	37	19
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist						
120		30		120		30
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist						
188	37	49	3,9	188	37	49
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner						
Utlån til og fordringer på kunder						
856	723	736		856	723	736
Kasse-/drifts- og brukskreditter						
620	539	305		620	539	305
Byggelån						
17 711	15 854	14 545		17 692	15 831	14 498
Nedbetalingslån						
19 187	17 116	15 586		19 168	17 093	15 539
Sum utlån før spesifiserte og uspesifiserte tapsavsetninger						
69	82	97		69	82	97
Spesifiserte tapsavsetninger						
169	169	164		169	169	164
Uspesifiserte tapsavsetninger						
18 949	16 865	15 325	1,3,6,9,13	18 930	16 842	15 278
Sum netto utlån til og fordringer på kunder						
2	6	8		2	6	8
Overtatte eiendeler						
Sertifikater og obligasjoner						
51	54	54		51	54	54
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige						
1 649	1 734	1 395		1 649	1 734	1 395
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre						
1 700	1 788	1 449	2,3,9	1 700	1 788	1 449
Sum sertifikater og obligasjoner						
179	159	183	4	179	159	183
Aksjer og andeler i ansvarlige selskaper						
11	11	11	5	11	11	11
Eierinteresser i tilknyttede selskaper						
29	25	26	5			
Eierinteresser i konsernselskaper						
Immaterielle eiendeler						
6	3	5	15	6	3	5
Utsatt skattefordel						
	1		7		4	10
Andre immaterielle eiendeler						
6	4	5		6	7	15
Sum immaterielle eiendeler						
Varige driftsmidler						
26	27	31		29	30	34
Maskiner, inventar og transportmidler						
94	74	80		116	101	105
Bygninger og andre faste eiendommer						
120	101	111	7	145	131	139
Sum varige driftsmidler						
17	14	26		62	46	54
Andre eiendeler						
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptj. ikke mottatte innt.						
43	30	29		43	30	29
Opptjente ikke mottatte inntekter						
3	3	3		3	3	3
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader						
67	61	46	14	67	61	46
Overfinansiering av pensjonsforpliktelse						
113	94	78		113	94	78
Sum forskuddsbetalinger og opptjente inntekter						
21 461	19 341	17 577		21 483	19 358	17 570
SUM EIENDELER						

ARENDAL, 31. desember 2005 –

Jan A. Roaldstveit
formann

Kjell Jensen

Lise M. Weum Sandnes

Laila Øygarden

Sidsel Schwabe-Hansen

Fastsatt av Forstandskapet i møte 14. mars 2006

GJELD OG EGENKAPITAL (mill. kr.)

Morbanken				Konsernet		
31.12.05	31.12.04	31.12.03	Noter	31.12.05	31.12.04	31.12.03
Gjeld til kredittinstitusjoner						
8	1	1	Lån og innskudd fra kredittinst. uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	8	1	1
438	440	385	Lån og innskudd fra kredittinst. med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	438	440	385
446	441	386	Sum gjeld til kredittinstitusjoner	446	441	386
Innskudd fra og gjeld til kunder						
11 754	10 376	9 808	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	11 743	10 364	9 805
489	464	455	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	489	464	455
12 243	10 840	10 263	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	12 232	10 828	10 260
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer						
429	1 210	1 835	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	429	1 210	1 835
6 179	4 960	3 403	Obligasjonsgjeld	6 179	4 960	3 403
6 608	6 170	5 238	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	6 608	6 170	5 238
222	149	135	Annen gjeld	251	175	129
62	67	68	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	62	67	68
Avsetninger til forpliktelser og kostnader						
51	45	42	Pensjonsforpliktelser mv.	51	45	42
	1		Spesifiserte avsetninger på garantiansvar		1	
51	46	42	Sum avsetninger til forpliktelser og kostnader	51	46	42
19 632	17 713	16 132	SUM GJELD	19 650	17 727	16 123
Minoritetsinteresser						
				2	2	1
EGENKAPITAL:						
Opptjent egenkapital						
Fond for vurderingsforskjeller						
1 829	1 628	1 445	Sparebankens fond	1 829	1 628	1 445
1 829	1 628	1 445	Sum opptjent egenkapital	1 831	1 630	1 447
Egenkapital datterselskaper						
1 829	1 628	1 445	SUM EGENKAPITAL	8	1 831	1 629
21 461	19 341	17 577	SUM GJELD OG EGENKAPITAL	21 483	19 358	17 570
POSTER UTENOM BALANSEN:						
Betingede forpliktelser						
498	596	481	Garantier	498	596	481
1 518	1 566	1 270	Bokført verdi av eiendeler som er stillet som sikkerhet for pantegjeld o.l.	1 518	1 566	1 270
2	4	5	Andre betingede forpliktelser	2	4	5
			Forpliktelser	17		

22. februar 2006 – Sparebanken Sør

Sigmund Pollestad

Kirsti Aatangen

Tove Solfeld

Per Adolf Bentsen

Hans A. Iversen
adm. direktør

KONTANTSTRØMANALYSE

Mill. kr.

Morbanken			Konsernet		
2005	2004	2003	2005	2004	2003
764	724	1 095	762	722	1 091
-305	-276	-640	-302	-274	-637
139	126	102	232	210	171
-311	-301	-305	-388	-370	-367
3	4	2	4	4	2
-63	-34	-50	-67	-36	-50
-1	-29	-1			
-3	-2	-2	-3	-2	-2
		Minoritetsandel	-4		-3
223	212	201	234	254	205
		Netto kontantstrøm fra driften			
-2 086	-1 565	-1 493	-2 090	-1 589	-1 481
-3	12	-3	-16	8	-16
83	-340	118	83	-340	118
-151	12	19	-151	12	19
-2 157	-1 881	-1 359	-2 174	-1 909	-1 360
		Netto kontantstrøm fra løpende finansiell virksomhet			
-34	-6	-11	-36	-10	-21
1	1		6	1	1
-18	28	-15	-18	28	-15
		-3 Investering i konsernselskap/ tilknyttede selskaper			
-51	23	-29	-48	19	-35
		Netto kontantstrøm fra investeringer			
1 403	577	-100	1 404	568	-103
438	932	1 335	438	932	1 336
5	55	-34	5	55	-34
49	13	20	51	12	25
1 895	1 577	1 221	1 898	1 567	1 224
		Netto kontantstrøm fra langsiktig finansieringsvirksomhet			
-90	-69	34	-90	-69	34
		Netto endring likvider			
237	306	272	237	306	272
		Likviditetsbeholdning 1.1			
147	237	306	147	237	306
		Likviditetsbeholdning 31.12			

GENERELLE REGNSKAPSPRINSIPPER

Bankens årsoppgjør er utarbeidet i overensstemmelse med god regnskapsskikk og gjeldende lover og bestemmelser for sparebanker og gir et rettviseende bilde av bankens resultat og finansielle stilling.

Datterselskapene følger de samme regnskapsprinsippene som morbanken.

Alle tall er oppgitt i millioner kr så sant det spesifikt ikke er angitt noe annet.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter sparebanken og datterselskaper hvor banken alene eller sammen med datterselskaper eier mer enn 50 prosent og/eller har bestemmende innflytelse samt at eierskapet betraktes som varig.

Interne transaksjoner og mellomværende mellom banken og selskapene blir eliminert i konsernregnskapet.

I regnskapet til banken er eierandelene i datterselskapene ført etter egenkapitalmetoden.

Oversikt over bankens datterselskaper finnes i note 5.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper defineres som selskaper hvor banken eier mellom 20 og 50 prosent, og hvor eierinteressen gir grunnlag for innflytelse og er en langsiktig investering.

I regnskapet er eierandelene i selskapene ført etter egenkapitalmetoden.

Pensjonskostnader

Pensjonskostnadene blir i regnskapet behandlet i henhold til Norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader.

Verdsettelse av utlån/engasjement

Utgangspunktet for verdsettelse av engasjementer er Kredittilsynets tapsforskrift fra 1992 og bankens egne retningslinjer for dette. Ny utlånsforskrift vil bli benyttet fra og med 2006.

Bankens næringslivsengasjementer inndeles i risikoklasser etter kundens soliditet og inntjening. Engasjementene i de svakeste risikoklassene gjennomgås 3-4 ganger i året. Alle større privatengasjementer blir i tillegg gjennomgått med hensyn til om det er nødvendig å foreta tapsavsetning.

Banken definerer et engasjement som misligholdt når restanser/overtrekk er eldre enn 90 dager. Alle engasjementer misligholdt mer enn 90 dager blir gjennomgått og vurdert særskilt. Utlån bokføres til nominell verdi redusert med foretatte tapsavsetninger. Avsetning for tap finner sted når det må påregnes at debitor ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser og det heller ikke kan forventes at deponerte sikkerheter vil dekke lånet ved realisasjon. Verdi av deponerte sikkerheter settes til forventet salgsverdi minus salgskostnader. Opptjente, ikke betalte renter på lån hvor tapsavsetning er foretatt eller som er vurdert som spesielt tapsutsatt, er ikke inntektsført i regnskapet.

Banken klassifiserer et tap som konstatert når det er på det rene at de tiltak som er satt i verk for å drive inn utestående beløp, ikke har ført frem.

Overtatte eiendommer

Overtatte eiendommer er eiendommer som banken har ervervet i forbindelse med sikring av engasjement. Antatt realisasjonsverdi på overtakelsestidspunktet blir lagt til grunn for bokføringen.

Eventuell senere nedskrivning føres som tap på utlån/garantier i resultatregnskapet. Gevinst/tap ved et senere salg av nevnte eiendeler blir også ført mot tap på utlån/garantier.

Verdsettelse av obligasjoner og sertifikater

Verdipapirer som inngår i handelsporteføljen er vurdert til markedsverdi på balansedagen når de omsettes på børs eller i et regulert marked og har god eierspredning og likviditet. Papirer i bankporteføljen vurderes samlet til det laveste av markedsverdi og kostpris etter et porteføljeprinsipp.

Verdsettelse av aksjer

Markedsverdien av aksjer som inngår i bankens handelsportefølje, er fastsatt på grunnlag av kjøpskurser på Oslo Børs pr. 31.12.05, og vi anser dette for å være den virkelige verdi.

Øvrige aksjer, som ikke er investering i tilknyttede selskap eller datterselskap, er klassifisert som anleggsmiddel og blir vurdert til anskaffelseskost og reguleres ikke for fortløpende kursendringer. Aksjene blir likevel nedskrevet dersom markedsverdi eller antatt virkelig verdi er vesentlig lavere enn bokført verdi.

Varige driftsmidler

Faste eiendommer og andre varige driftsmidler samt immaterielle eiendeler blir ført i balansen til anskaffelseskost tillagt oppskrivning og fratrukket akkumulerte ordinære avskrivninger.

Ordinære avskrivninger er basert på kostpris tillagt oppskrivninger, og avskrivningene er fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid.

Banken benytter følgende avskrivningssatser :

Maskiner/IT utstyr	20-33 %
Inventar/innredninger	10-20 %
Transportmidler	15-20 %
Bankbygg/fast eiendom	2- 4 %
Immaterielle eiendeler	33 %

GENERELLE REGNSKAPSPRINSIPPER

Valuta

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta er ved årsskiftet omregnet til norske kroner etter middelkurser mellom kjøps- og salgsnotering pr 31.12.05. Inntekter og kostnader er omregnet til norske kroner etter kursene på transaksjonstidspunktet.

Gjeld

Kundeinnskudd er vurdert til pålydende. Gjeld i valuta er vurdert til middelkurs mellom kjøps- og salgsnotering 31.12.05. Obligasjongjeld er oppført til pålydende korrigert for andel av over- eller underkurs ved låneoptaket.

Skatt

Skatt blir i regnskapet behandlet i henhold til Foreløpig norsk regnskapsstandard for resultatsskatt.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter omfatter omsettelige finansielle eiendeler og gjeldsposter samt finansielle derivater. Finansielle instrumenter på balansen omfatter sertifikater, obligasjoner og aksjer. Finansielle derivater er avtaler som inngås enten med kunder eller andre finansinstitusjoner.

Slike avtaler omfatter valutaterminkontrakter, rentebytteavtaler (swapper), avtaler om fastsettelse av fremtidige rentebetingelser (FRA'er), avtaler om overdragelse av verdipapirer osv.

Det skilles mellom avtaler som inngås som ledd i egenhandel for å oppnå fortjeneste ved prisforskjeller og prisendringer, og avtaler som inngås i den ordinære virksomheten. Avtaler som inngår i førstnevnte kategori utgjør handelsporteføljen, mens de øvrige avtalene inngår i bankvirksomheten (bankporteføljen).

Bankporteføljen (sikringsforretninger) har til hensikt å nøytralisere en eksisterende eller forventet rente- eller valutarisiko. Det stilles derfor krav til at det er en høy grad av negativ samvariasjon i verdiendring mellom sikringsavtalen og den sikrede post. Rente- og valuta-avtaler som er benyttet til å sikre bankens balanseposter eller andre finansielle instrumenter, er vurdert i sammenheng med den sikrede post. Inntekter eller kostnader fra disse avtalene resultatføres i samsvar med de postene de sikrer.

Rente- og valuta-avtaler som inngår i handelsporteføljen, vurderes til markedsverdi pr. 31.12.05. Endringer i markedsverdi føres netto til resultatregnskapet som netto gevinst/-tap.

Periodisering - inntektsføring/kostnadsføring

Renter og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Over- /underkurs ved utstedelse av obligasjoner fordeles over obligasjonenes løpetid og resultatføres som en justering av den løpende rentekostnad. Kfr. også ovenstående avsnitt vedrørende sikringsforretninger.

Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i balansen.

Opptjente, ikke betalte inntekter og forskuddsbetalte kostnader føres opp som et tilgodehavende i balansen.

Utbytte av aksjer og grunnfondsbevis inntektsføres det år det mottas.

Gebyr som er direkte betaling for utførte tjenester, tas til inntekt når de betales.

NOTER

Utlån, garantier, mislighold m.m fordelt på viktige næringer og sektorer forts.

	Finansiering, eiendomsdrift			Personkunder			Annet			SUM		
	2005	2004	2003	2005	2004	2003	2005	2004	2003	2005	2004	2003
Brutto utlån	3.810	3.112	2.782	11.972	10.826	9.683	342	397	351	19.187	17.116	15.586
Garantier	99	124	73	14	25	11	9	8	6	498	596	481
Ubenyttede trekkrettigheter	226	490	231	231	208	180	30	27	40	1.431	1.580	1.273
Misligholdte engasjementer	12	56	137	45	49	48	1	4	3	77	142	266
Øvrige tapsutsatte engasjementer	32	68	62	22	21	20	9	10	4	181	165	153
Spesifiserte tapsavsetninger utlån	8	20	22	19	23	26	1	3	1	69	82	97
Spes. tapsavsetninger garantier	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Utlån og garantier fordelt etter geografi

	2005		2004		2003	
	utlån	garanti	utlån	garanti	utlån	garanti
Telemark	1.829	31	1.749	35	1.678	33
Aust-Agder	8.245	276	7.426	340	6.979	292
Vest-Agder	6.790	151	5.934	172	5.252	114
Øvrig	2.323	40	2.007	49	1.677	42
Sum	19.187	498	17.116	596	15.586	481

Tap og mislighold etc.

	2005	2004	2003	2002	2001
Misligholdte engasjementer	77	142	266	358	281
Tapsavsetninger	22	39	66	84	75
Netto misligholdte engasjementer	55	103	200	274	206
Tapsutsatte engasjementer	181	165	153	74	42
Tapsavsetninger	47	43	31	23	14
Netto tapsutsatte engasjementer	134	122	122	51	28

Spesifisert tapsavsetning

	Utlån	Garantier	Sum
Spesifisert tapsavsetning 1.1.	82	0	82
-Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt spesifisert tapsavsetning	16	0	16
+Økte spesifiserte tapsavsetninger i perioden	2	0	2
+Nye spesifiserte tapsavsetninger i perioden	12	0	12
-Tilbakeføring av spesifiserte tapsavsetninger i perioden	11	0	11
=Spesifisert tapsavsetning 31.12.	69	0	69

Uspesifisert tapsavsetning

Uspesifisert tapsavsetning 1.1.	169	0	169
+Periodens uspesifiserte tapsavsetning	0	0	0
=Uspesifisert tapsavsetning 31.12.	169	0	169

Tapskostnader

Periodens endring i spesifiserte tapsavsetninger	-13	0	-13
+Periodens endring i uspesifiserte tapsavsetninger	0	0	0
+Periodens konstaterte tap som det tidligere år er avsatt spesifisert tapsavsetning for	16	0	16
+Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er avsatt spesifisert tapsavsetning for	3	0	3
-Periodens inngang på tidligere konstaterte tap	-3	0	-3
=Periodens tapkostnad	3	0	3

Tap på utlån og garantier m.v. fordelt på kundegrupper

	2005	2004	2003
Primærnæringer	0	1	1
Industri/bygg og transport	1	-4	21
Varehandel og hotell/restaurant	4	13	20
Finansiering og eiendomsdrift	-1	3	9
Personkunder	-1	0	7
Annet	0	3	1
Sum tap på kunder	3	16	59
Overtatte eiendeler	0	1	2
Økning i uspesifisert tapsavsetning	0	5	14
Sum tap på utlån og garantier m.v.	3	22	75

Endring i ikke inntektsførte renter på utlån

	2005	2004	2003
Påløpte, ikke inntektsførte renter på balanseført utlån pr. 1.1.	23	31	25
-Periodens inntektsføring av tidligere perioders renter på utlån	3	4	4
-Påløpte, ikke inntektsførte renter på utlån som har gått ut av balansen	6	8	9
+Periodens påløpte ikke inntektsførte renter på utlån som er identifisert som tapsutsatt	1	4	19
=Påløpte, ikke inntektsførte renter på balanseført utlån pr. 31.12.	15	23	31

NOTER

Risikoklassifisering

Ved risikoklassifisering deler banken engasjementene i privat- og næringslivsengasjementer. Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Risikoklassifiseringen bygger på en vurdering av kundens økonomi, sikkerhet og andre forhold av betydning for risiko. Engasjementene fordeles på tre risikoklasser.

Næringslivskunder

Næringslivskunder med engasjement over kr 500.000 risikoklassifiseres minst en gang pr. år. Ved årsskiftet var tilnærmet alle næringslivsengasjementene risikoklassifisert. Ikke klassifiserte næringslivsengasjementer er i oversikten fordelt relativt på risikogrupper.

Klassifiseringen gir følgende fordeling ved årsskiftet:

	Lav risiko			Middels risiko			Høy risiko		
	2005	2004	2003	2005	2004	2003	2005	2004	2003
Brutto utlån	3.756	3.397	2.213	3.090	2.327	3.052	369	566	638
Garantier	262	308	176	198	211	243	24	52	51
Ubenyttede trekkrettigheter	648	741	410	492	508	565	60	123	118
Spesifiserte tapsavsetninger utlån	0	0	0	0	0	0	50	59	71

Personkunder

Risikoklassifiseringen gjøres utfra et adferdsscore-system som bl.a. reflekterer kundens etterlevelse av inngåtte låneavtaler, samt verdien på stille sikkerheter.

Klassifiseringen gir følgende fordeling ved årsskiftet:

	Lav risiko			Middels risiko			Høy risiko		
	2005	2004	2003	2005	2004	2003	2005	2004	2003
Brutto utlån	9.937	8.986	7.747	1.676	1.407	1.549	359	433	387
Garantier	12	21	9	2	3	2	0	1	0
Ubenyttede trekkrettigheter	192	173	144	32	27	29	7	8	7
Spesifiserte tapsavsetninger utlån	0	0	0	0	0	0	19	23	26

Generelt

Risikoklassifiseringen tillegges stor vekt ved prising.

Det har ikke vært vesentlige forskyvninger mellom risikoklassene i året som er gått.

Gjennomsnittlig årlig netto tap siste 5 år har utgjort 0,22 % av brutto utlån. En vurdering av utlånsporteføljens sammensetning og forventet økonomisk utvikling hos bankens kunder, tilsier ikke at tapsnivået i et langsiktig perspektiv vil endre seg vesentlig. Klassen med høyest risiko antas å få den største andelen av tapene.

De forventede årlige renteinntektene vil både for utlånsporteføljen totalt og for hver enkelt risikoklasse langt overstige de forventede tap.

2. SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

	2005		2004		2003	
	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi
Børsnoterte	939	937	953	953	781	779
Unoterte	762	763	831	835	664	670
Sum sertifikater og obligasjoner	1.701	1.700	1.784	1.788	1.445	1.449
Herav i handelsporteføljen	350	349	375	379	277	283

Ingen sertifikater eller obligasjoner er i utenlandsk valuta. Effektiv rente er beregnet ved at bokførte renteinntekter, realiserte kurstap/-gevinster og endring i urealiserte kurstap/-gevinster er sammenholdt med porteføljens gjennomsnittlige virkelige verdi gjennom året. Effekten av inngåtte sikringsforretninger knyttet opp mot porteføljen er hensyntatt. Gjennomsnittlig effektiv rente på beholdningen av sertifikater og obligasjoner i 2005 har vært 2,51 %. Det er resultatført en negativ verdiendring på sertifikater og obligasjoner i handelsporteføljen på 4 mill. kr.

Sertifikater og obligasjoner fordelt på debitor kategorier

	2005		2004	
	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi
Statsgaranterte	0	0	80	80
Kommuner og fylker	50	51	50	54
Kommunalt garanterte	41	40	46	46
Banker	761	762	823	825
Kredittforetak	83	83	67	67
Andre selskaper 20% vekt	210	210	150	150
Andre selskaper 100% vekt	556	554	568	566
Sum sertifikater og obligasjoner	1.701	1.700	1.784	1.788

3. ANSVARLIG LÅNEKAPITAL I ANDRE SELSKAPER

	2005	2004	2003
Ansvarlig lånekapital bokført under obligasjoner	72	54	34
Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	5	5	21

NOTER

4. AKSJER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING

Aksjer m.v.	Verdiendring i året	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi
Handelsportefølje:			
Børsnoterte	2	62	86
Fondsandeler	0	2	2
Sum handelsportefølje	2	64	88
Anleggsmidler:			
Unoterte		72	69
Fondsandeler		22	22
Sum anleggsmidler		94	91
Sum aksjer		158	179

Navn	Antall aksjer	Eierandel	Balanseført verdi	Virkelig verdi
HANDELSPORTEFØLJE				
Børsnoterte selskaper				
Finansinstitusjoner				
DnB NOR	100.000	0,01	7	7
Sparebanken Midt-Norge	120.000	0,24	10	10
Sparebanken Møre	10.000	0,18	3	3
Sparebanken Pluss	31.600	2,63	8	8
Sparebanken Rogaland	40.000	0,18	9	9
Storebrand	50.000	0,02	3	3
Andre børsnoterte selskaper				
Cermaq	45.000	0,21	2	2
EDB Business Partner	95.500	0,11	5	5
Eltek	30.000	0,09	3	3
Golar LNG	30.000	0,05	3	3
Norsk Hydro	13.500	0,01	10	10
Software Innovation	25.000	0,16	1	1
Statoil	60.000	0,01	9	9
Stolt Offshore	25.000	0,01	2	2
Tandberg Televisjon	50.000	0,07	4	4
Visma	20.000	0,06	2	2
Vmetro	30.000	0,13	1	1
Yara International	45.000	0,01	4	4
Aksjefond				
Japan Smaller Companies Fund	18.722		2	2
Sum handelsportefølje			88	88

Navn	Antall aksjer	Eierandel	Balanseført verdi	Virkelig verdi
ØVRIGE AKSJER/ANDELER (anleggsmidler)				
Ikke børsnoterte				
Actor Fordringsforvaltning	20	10,00	14	
BBS/Bank Asept Holding	153.730	2,33	5	
Eksporfinans	2.011	1,33	36	
Norgesinvestor Long Short	70.000		7	
Norgesinvestor Proto	150.000		15	
P-Hus Vest	60	15,79	3	
Solsiden 1 AS	65.789	39,21	3	
Så Korninvest Sør	5.714	3,30	2	
Teller	350	4,38	4	
Andre selskaper			2	
Sum			91	
Sum aksjer og andeler i ansvarlige selskaper			179	

Aksjer som er anleggsmidler har hatt følgende bevegelser siste år:

Inngående beholdning	74
Tilgang	32
Avgang	15
Nedskrivning	0
Utgående beholdning	91

5. INVESTERINGER I KONSERNSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Beløp i tusen kr.

Firma og forretningskontor	Eierandel	Ansk. kost	Bal. ført e.k. på ansk. tids.p	Inng. bal	Resultat	Andre endringer	Utg. bal
Datterselskaper:							
A/S Eiendomsvekst, Arendal	100 %	1.500	1.500	2.870	-735	800	2.935
Prosjektutvikling A/S, Arendal	100 %	79	79	107	-275	275	107
ABCcenter Holding AS	100 %	28.106	6.873	22.305	3.991		26.296
Sum investeringer i konsernselskaper		29.685	8.452	25.282	2.981	1.075	29.338
Tilknyttede selskaper:							
Bankbygg A/S, Bygland	50 %	50	50	165	24		189
Arendal Kunnskapspark							
Eiendom AS, Arendal	47 %	5.500	1.500	9.348	-175		9.173
Kragerø Næringshavn AS	25 %	28	28	27	-15		12
Søndeled Bygg A/S, Risør	29 %	870	870	1.127	-4		1.123
Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper		6.448	2.448	10.667	-170		10.497

Eierandelene i de respektive selskapene tilsvarende andel av stemmeberettiget kapital.

Banken overtok ultimo desember 2004, i tillegg til ovennevnte, 39,21 % av aksjene i Solsiden 1 AS som et ledd i en avtale om sikring av engasjementet. Aksjeposten er bokført til 3 mill. kr.

NOTER

6. MELLOMVÆRENDE MED KONSERNSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

	2005	2004	2003
Konsernselskaper			
Utlån	19	22	47
Innskudd	358	319	107
Garantier	0	2	3

Innskudd inneholder også klientmidler som ikke er balanseført i datterselskap.

Tilknyttede selskaper

Utlån	69	72	75
Innskudd	2	5	4

7. VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

	Maskiner/Inventar/ Transportmidler	Bygninger	Immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost 1.1.05	134	167	13
Oppskrevet tidligere år		16	
Tilgang 2005	8	26	
Avgang 2005	5		
Anskaffelseskost 31.12.05	137	209	13
Akk. av- og nedskrivninger	111	115	13
Bokført verdi 31.12.05	26	94	0
Ordinære avskrivninger	8	6	1
Gevinst v/salg	0	0	0

Varige driftsmidler i konsernregnskapet:

Anskaffelseskost 1.1.05	143	201	52
Oppskrevet tidligere år		19	
Tilgang 2005	9	28	
Avgang 2005	8	7	
Anskaffelseskost 31.12. 05	144	241	52
Akk. av- og nedskrivninger	115	125	52
Bokført verdi 31.12.05	29	116	0
Ordinære avskrivninger	10	6	4
Gevinst v/salg	0	0	0

Antatt økonomisk levetid harmonerer med avskrivningstiden for de enkelte grupper av driftsmidler.
Driftsmidlene avskrives lineært.

Bankens bygninger ligger i det alt vesentlige i bankens eget distrikt og disponeres til bankens eget bruk.

8. ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALDEKNING

Egenkapital endring

Sparebankens fond

Saldo 31.12.04	1.628
Årets overskuddsdisponering	201
Saldo 31.12.05	1.829

Kapitaldekning

Kravet til kapitaldekning er at den ansvarlige kapital minst skal utgjøre 8 % av et nærmere definert beregningsgrunnlag. Den ansvarlige kapital består bare av kjernekapital.

	31.12.05	31.12.04	31.12.03
Kjernekapital			
Sparebankens fond	1.829	1.628	1.445
–Overfinansiering av pensjonsforpliktelser etter fradrag for utsatt skatt	-48	-45	-33
–Immaterielle eiendeler	-6	-4	-5
Kjernekapital	1.775	1.579	1.407
–Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-2		-1
Netto ansvarlig kapital	1.773	1.579	1.406
Beregningsgrunnlag eiendeler som ikke inngår i handelsporteføljen	14.251	12.549	11.571
Beregningsgrunnlag poster utenom balansen som ikke inngår i handelsporteføljen	379	397	336
Beregningsgrunnlag poster som inngår i handelsporteføljen	204	262	276
–Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-2	0	-1
–Tapsavsetninger	-238	-251	-261
Sum beregningsgrunnlag	14.594	12.957	11.921
Kapitaldekning	12,2 %	12,2 %	11,8 %

NOTER

9. RESTLØPETID FOR HOVEDPOSTER I BALANSEN OG TIDSPUNKT FREM TIL ENDRING AV RENTEBETINGELSER

Restløpetid for hovedposter i balansen

Eiendeler	inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd.- 1 år	1-5 år	over 5 år	uten forfall	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	90					57	147
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	186	2					188
Utlån til og fordringer på kunder	994	199	1.563	4.287	11.906		18.949
Obligasjoner og sertifikater		155	288	1.111	146		1.700
Øvrige eiendelsposter	113			6		358	477
Sum eiendeler	1.383	356	1.851	5.404	12.052	415	21.461
herav i utenlandsk valuta	184	14	53	242	3		496
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner	215	231					446
Innskudd fra og gjeld til kunder	12.149	46	4	44			12.243
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		379	615	5.114	500		6.608
Øvrig gjeld	58	51	40			186	335
Egenkapital						1.829	1.829
Sum gjeld og egenkapital	12.422	707	659	5.158	500	2.015	21.461
herav i utenlandsk valuta	221	277	2				500
Netto likviditets-eksponering på balansen	-11.039	-351	1.192	246	11.552	-1.600	0

Rammekreditter er medtatt under intervall inntil 1 måned. Bevilgede, ikke benyttede rammekreditter var ved årsskiftet 1.431 mill. kr.

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser.

Eiendeler	inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd. - 1 år	1-5 år	over 5 år	uten renter	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	90					57	147
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	186	2					188
Utlån til og fordringer på kunder		18.013	208	659	69		18.949
Obligasjoner og sertifikater	302	1.217	93	81	7		1.700
Øvrige eiendelsposter						477	477
Sum eiendeler	578	19.232	301	740	76	534	21.461
herav i utenlandsk valuta	182	312				2	496
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner	215	231					446
Innskudd fra og gjeld til kunder	12.037	8	101	97			12.243
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	750	2.045	300	3.013	500		6.608
Øvrig gjeld						335	335
Egenkapital						1.829	1.829
Sum gjeld og egenkapital	13.002	2.284	401	3.110	500	2.164	21.461
herav i utenlandsk valuta	269	231					500
Netto renteeksponering på balansen	-12.424	16.948	-100	-2.370	-424	-1.630	0
Netto ikke balanseførte finansielle derivater som påvirker renteeksponeringen	-678	-2.029	-177	2.446	438		0
Samlet renteeksponering	-13.102	14.919	-277	76	14	-1.630	0
Netto renteeksponering i % av forvaltningskap.	-61,1	69,5	-1,3	0,4	0,1	-7,6	

Ved utgangen av året utgjorde renterisikoen på totalbalansen ved 1 prosentpoengs renteendring 5,1 mill. kr.

10. GJENNOMSNI TT LIG RENTE OG SÆRLIGE VILKÅR FOR GJELDSP OSTER

Gjeld til kredittinstitusjoner	2005	2004	2003
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0,5 %	1,3 %	0,6 %
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	1,5 %	1,0 %	0,7 %
Innskudd fra kunder			
Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	1,5 %	1,1 %	1,7 %
Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	1,9 %	1,3 %	1,8 %
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			
Sertifikatgjeld	2,8 %	2,0 %	3,7 %
Obligasjonsgjeld	4,1 %	4,0 %	4,8 %

Gjennomsnittlig rente er beregnet som veid gjennomsnitt av de faktiske rentebetingelser pr. 31.12.05 definert som helårlig etterskuddsrente.

Ingen gjeldsposter har særlige vilkår.

Av den samlede gjeld til kredittinstitusjoner er 238 mill. kr. i utenlandsk valuta. Herav er 168 mill. kr. i CHF og 62 mill. kr. i JPY. Av innskudd fra kunder er 165 mill. kr. i USD og 87 mill. kr. i EUR. Totalt innskudd fra kunder i utenlandsk valuta er 262 mill. kr. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer er i sin helhet i norske kroner.

Obligasjoner og sertifikater til bokført verdi 1.518 mill. kr er stillet som sikkerhet for intradag-lån og D-lån i Norges Bank. Slike lån skal være fullt ut sikret ved pantsettelse av verdipapirer i VPS.

11. INNSKUDD FRA KUNDER FORDELT PÅ VIKTIGE NÆRINGER OG SEKTORER

	2005	2004	2003
Offentlig forvaltning	1.286	1.054	1.283
Primærnæring	212	189	172
Industri / bygg / transport	1.227	704	624
Varehandel / hotell / restaurant	440	468	410
Finansiering / eiendomsdrift	1.285	1.040	663
Personkunder	6.995	6.564	6.401
Annet	798	821	710
SUM	12.243	10.840	10.263

12. SPESIFIKASJON AV OBLIGASJONSLÅN

ISIN nummer	Ticker	Pålydende	Herav i eget eie	Kupong	Avdragsstruktur	Siste forfall
NO 0010198435	SORG63	250	0	4,30 %	Avdragsfritt	17.03.2006
NO 0010099633	SORG59	600	285	NIBOR 3M + 0,20	Avdragsfritt	21.06.2006
NO 0010202096	SORG64	750	0	4,50 %	Avdragsfritt	15.10.2007
NO 0010136906	SORG60	750	0	7,00 %	Avdragsfritt	19.03.2008
NO 0010220940	SORG01	750	0	NIBOR 3M + 0,13	Avdragsfritt	22.10.2008
NO 0010183999	SORG62	750	0	5,80 %	Avdragsfritt	17.06.2009
NO 0010243512	SORG03	750	0	3,95 %	Avdragsfritt	02.11.2009
NO 0010224652	SORG02	650	0	NIBOR 3M + 0,19	Avdragsfritt	05.05.2010
NO 0010275563		700	0	NIBOR 3M + 0,02	Avdragsfritt	29.06.2007
NO 0010279300	SORG04	500	0	3,75 %	Avdragsfritt	18.08.2011
SUM		6.450	285			

Det er balanseført en overkurs pr. 31.12.05 som utgjør 14 mill. kr. Dette gir en netto bokført verdi på obligasjonslånene i balansen på 6.179 mill. kr.

13. OPPLYSNINGER VEDRØRENDE ANSATTE OG TILLITSMENN

Beløp i tusen kr.

Antall ansatte

I 2005 har det i gjennomsnitt vært 352 ansatte, inklusiv teknisk personale, i arbeid i banken. Dette representerer 308 årsverk i gjennomsnitt.

Lønninger og honorarer

Honorar til tillitsmenn	1.336
Herav:	
Forstanderskap	226
Styre	871
Kontrollkomite	239
Lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør	1.627

Det foreligger ikke avtaler om annet vederlag enn det som framgår av note 14 om pensjonsforpliktelser.

Honorar til ekstern revisor er bokført med	674
Herav for revisjon	570
Herav for skatterådgivning	6
Herav for regnskapsteknisk bistand	44
Herav for annen bistand	54

Lån og garantier til ansatte og tillitsmenn

	Lån	Garantier
Ansatte	219.062	0
Kostnad knyttet til rentesubsidiering på lån til ansatte er 2,6 mill. kr..		
Tillitsvalgte	36.972	0
Herav:		
Forstanderskap	29.071	
Styre	7.901	
Kontrollkomite	0	

Samtlige lån er gitt til generelle vilkår som benyttes for ansatte eller standard kundevilkår.

14. PENSJONSFORPLIKTELSER OVERFOR TJENESTE- OG TILLITSMENN

Sikret ordning

Sparebanken Sør har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i livsforsikringsselskap. Forpliktelsen omfatter 352 ansatte og 102 nåværende pensjonister. Forpliktelsen behandles regnskapsmessig i henhold til Norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader. I henhold til denne regnskapsstandard skal bankens pensjonsordning behandles som en ytelsesplan. I tillegg er det etablert egen ordning for konsernledelsen med rett til fratredelse ved fylte 60 år.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene benyttes estimert verdi ved regnskapsavslutningen. Den estimerte verdien korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra livsforsikringsselskapet over pensjonsmidlenes flytteverdi.

Ved måling av påløpt pensjonsforpliktelse benyttes estimert forpliktelse ved regnskapsavslutningen. Den estimerte forpliktelsen korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra livsforsikringsselskapet over påløpt pensjonsforpliktelse.

Aktuarmessig beregning blir foretatt hvert år basert på informasjon fra banken.

Usikret ordning

For de pensjonistene som fratrer før ordinær pensjonsalder, eller ikke har oppnådd full pensjon ved fratredelse, yter banken et årlig beløp. Denne pensjonsordningen finansieres direkte over driften og omfatter 18 alderspensjonister med løpende pensjon og 18 ansatte med løpende AFP pensjon. AFP ordningen er etablert for 349 ansatte med anledning til å fratres ved 62 år. Det er etablert egen ordning for 22 ledere med anledning til å fratres etter søknad med en gavepensjon i tillegg til AFP. Ordningene er innarbeidet i regnskapet etter Norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader. Forutsetningene som er benyttet er identiske med den fondsbaserte ordningen. Når det gjelder AFP ordningen, er det lagt til grunn en uttakstilbøyelighet på 50% og 100% når det gjelder ordningen for ledere.

Ved beregningene er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	2005	2004	2003
Diskonteringsrente	5,0 %	6,0 %	6,0 %
Lønnsregulering og G-regulering	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Pensjonsregulering	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Forventet avkastning	6,0 %	7,0 %	7,0 %

Sammensetning av årets pensjonskostnad:

Årets pensjonsopptjening	10	8	8
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	13	12	11
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-12	-13	-11
Resultatført virkning av estimatendringer	4	2	2
Periodisert arbeidsgiveravgift	2	0	0
Periodisert andel av fremtidige estimerte pensjonsforpliktelser	0	0	1
Avsatt til engangspremie gavepensjon	0	0	2
Administrasjonskostnader	1	1	0
Netto pensjonskostnad	18	10	13

	31.12.05		31.12.04		31.12.03	
	sikret	usikret	sikret	usikret	sikret	usikret
Brutto pensjonsforpliktelse	-208	-69	-172	-53	-160	-52
Pensjonsmidler	220		205		174	
Ikke resultatført virkning av estimatendringer	55	18	28	8	32	10
Netto pensjonsmidler / forpliktelse	67	-51	61	-45	46	-42

Banken har i 2005 betalt inn 14,7 mill. kr til pensjonsmidler og betalt arbeidsgiveravgift av dette beløpet med 2,1 mill. kr.

15. REGNSKAPSMESSIG BEHANDLING AV SKATT

Midlertidige forskjeller	31.12.05	31.12.04	Endring
Oppskrivning driftsbygninger	-4	-5	1
Pensjonsmidler	-67	-61	-6
Negativ skattemessig anleggsreserve	35	33	2
Skattemessig mer/mindreverdi verdipapirer	1	-3	4
Pensjonsforpliktelser	51	45	6
Andre regnskapsmessige avsetninger	4		4
Netto midlertidige forskjeller	20	9	11
Utsatt skattefordel, 28 % herav	6	3	
Utsatt skatt, netto endring	3	-2	
Årets skattekostnad	2005	2004	2003
Resultat før skattekostnad	287	251	166
Permanente forskjeller	-31	-38	-4
Andel resultat datterselskaper og tilknyttede selskaper	-3	1	8
Midlertidige forskjeller, netto endring	11	-7	-29
Grunnlag betalbar skatt	264	207	141
Inntektsskatt, 28 % herav	74	58	39
Formuesskatt	6	6	6
Betalbar skatt for året	80	64	45
Avregning betalbar skatt fra tidligere år	-1	-3	-1
Utsatt skatt, netto endring	-3	2	8
Årets skattekostnad	76	63	52
Betalbar skatt for året	80	64	45
Skatt på avgitt konsernbidrag			8
Betalbar skatt i balansen	80	64	37

I de underliggende datterselskapene utgjør betalbar skatt for 2005 til sammen 4,6 mill kr.

16. ANNEN GJELD

Posten består i det alt vesentlige i kortsiktige poster knyttet til betalingsformidling, oppgjørskonto valuta, betalbar skatt og skyldig konsernbidrag.

NOTER

17. FINANSIELLE DERIVATER

		Nominelt beløp 31.12.05	Markedsverdi 31.12.05
Rentebytteavtaler		5.340	85
Valutaterminforretninger:	kjøp	336	-3
	salg	336	3

Rentebytteavtaler:

Avtaler om bytte av rentebetingelser for et nominelt beløp for en fastsatt periode.

Valutaterminforretninger:

Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Nominelt beløp er avtalens underliggende hovedstol som er vist brutto. Avtalene er inngått som sikringsforretninger.

Nominell verdi på sikringsforretningene har tilsvarende motverdier i poster på balansen, og det fremkommer normalt ikke noen isolerte gevinster/tap på bankens finansielle derivater.

18. SPESIFIKASJON AV PROVISJONER OG GEBYRER

	Morbanken			Konsernet		
	2005	2004	2003	2005	2004	2003
Verdipapiromsetning og forvaltning	7	5	5	7	5	5
Betalingsformidling	74	70	69	74	70	69
Forsikringstjenester	7	5	5	7	5	5
Eiendomsomsetning og bestyrelse	0	0	0	93	84	69
Annen virksomhet	8	9	8	8	9	8
Sum andre provisjoner og gebyrer	96	89	87	189	173	156

Nøkkeltall for avdelingsbankene 2005

	Utlån	Innskudd	Forvaltningskapital
Arendal	4 347 207	3 026 286	4 362 912
Bjelland	166 828	111 308	169 317
Bygland	341 461	179 748	343 000
Bykle	205 954	298 803	303 076
Farsund/Vanse	1 075 267	903 702	1 083 395
Froland	407 179	299 257	412 579
Fyresdal	232 036	156 553	235 105
Grimstad	2 190 674	1 337 447	2 206 232
Hægebostad	204 058	184 064	205 424
Konsmo	184 306	289 947	293 419
Kragerø	1 341 752	558 948	1 339 786
Kristiansand	2 503 482	907 094	2 508 236
Kviteseid	414 702	344 730	426 500
Lyngdal	1 188 223	607 829	1 190 524
Mandal	1 500 487	1 117 169	1 506 279
Nissedal	177 251	187 588	190 745
Risør	953 456	398 745	956 005
Tvedestrand	700 511	519 080	709 358
Øyslebø	345 464	211 335	348 663
Åmli	223 907	172 695	225 883
Åseral	173 565	168 772	171 716

NØKKELTALL 2001-2005 (morbank)

Resultatregnskap	2005	2004	2003	2002	2001
Rente- og kredittprovisjonsinntekter	777	725	1 039	1 217	1 163
Rentekostnader	306	266	604	776	756
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	471	459	435	441	407
Andre driftsinntekter	132	129	126	45	77
Sum inntekter	603	588	561	486	484
Andre driftskostnader	320	313	319	303	297
Driftsresultat før tap	283	275	242	183	187
Tap på utlån og garantier	3	22	75	78	59
Gevinst/tap verdipapir som holdes på lang sikt	7	-2	-1	-	35
Resultat av ordinær drift	287	251	166	105	163
Skatt	76	63	52	34	47
Resultat etter skatt	211	188	114	71	116

Resultatregnskap i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Rente- og kredittprovisjonsinntekter	3,78%	3,90%	6,05%	7,91%	8,35%
Rentekostnader	1,49%	1,43%	3,52%	5,04%	5,43%
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	2,29%	2,47%	2,53%	2,87%	2,92%
Andre driftsinntekter	0,64%	0,69%	0,74%	0,29%	0,55%
Sum inntekter	2,93%	3,16%	3,27%	3,16%	3,47%
Andre driftskostnader	1,55%	1,68%	1,86%	1,97%	2,13%
Driftsresultat før tap	1,38%	1,48%	1,41%	1,19%	1,34%
Tap på utlån og garantier	0,01%	0,12%	0,44%	0,51%	0,43%
Tap/gevinst verdipapir som holdes på lang sikt	0,03%	-0,01%	0,00%	0,00%	0,25%
Resultat av ordinær drift	1,40%	1,35%	0,97%	0,68%	1,16%
Skatt	0,37%	0,34%	0,30%	0,22%	0,34%
Resultat etter skatt	1,03%	1,01%	0,67%	0,46%	0,82%
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	20 531	18 618	17 177	15 384	13 937

Fra balansen

Forvaltningskapital	21 461	19 341	17 577	16 256	14 402
Innskudd fra kunder	12 243	10 840	10 263	10 363	9 189
Brutto utlån	19 187	17 116	15 586	14 166	12 888
Ansvarlig kapital	1 773	1 579	1 406	1 292	1 212
Kapitaldekning	12,2%	12,2%	11,8%	11,6%	12,0%

Andre nøkkeltall

Kostnader i % av inntekter ekskl. verdipapirer	54,42%	55,30%	61,43%	57,60%	59,82%
Tap i % av brutto utlån	0,01%	0,13%	0,49%	0,55%	0,47%
Innskudd i % av brutto utlån	63,81%	63,33%	65,85%	73,16%	71,30%
Egenkapitalrentabilitet	12,96%	12,94%	8,54%	5,62%	10,10%
Antall ekspedisjonssteder	29	29	35	39	40
Antall årsverk i arbeid i banken	309	306	345	351	356

NY INTERNASJONAL REGNSKAPSSTANDARD, IAS/IFRS

Banken er ikke pålagt å ta i bruk IAS/IFRS før i 2007, men planlegger å gjøre det ved avleggelse av konsernregnskap fra og med 3. kvartal 2006 med virkning for hele året. Det vil i hovedsak påvirke den regnskapsmessige behandlingen av utlån og tap på utlån, pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler, finansielle instrumenter på eiendels- og gjeldssiden samt derivater. De estimater som er utarbeidet så langt over regnskapsmessige konsekvenser, tyder ikke på at endringene vil ha vesentlig innvirkning på bankens bokførte egenkapital og resultat.

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING FOR 2005

Kontrollkomiteen har i løpet av året ført tilsyn med bankens virksomhet i samsvar med sparebankloven og gjeldende instruks.

Bankens virksomhet har vært i samsvar med sparebankloven, bankens vedtekter, forstanderskapets vedtak og andre gjeldende bestemmelser. Kontrollkomiteen har gjennomgått bankens årsoppgjør for 2005, og tilrår

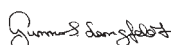
at resultatregnskapet og balansen fastsettes som bankens regnskap.

Kontrollkomiteen finner styrets vurdering av bankens økonomiske stilling dekkende.

Arendal, 1. mars 2006

Dennis Danielsen

Gunnar S. Langfeldt

Torild Sættem

REVISJONSBERETNING FOR 2005

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Sør for regnskapsåret 2005, som viser et overskudd på kr 211.041.981 for morbanken og et overskudd på kr 211.042.000 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av regnskap for morbanken og konsernregnskap. Regnskapet for morbanken og konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, og noteopplysninger.

Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av bankens styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening.

Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av bankens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Uttalelse

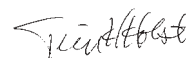
Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av bankens og konsernets finansielle stilling 31. desember 2005 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god

bokføringsskikk i Norge

- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Arendal, 27. februar 2006
KPMG AS

Terje H. Holst
Statsautorisert revisor

TILLITSVALGTE OG HOVEDADMINISTRASJON

Sigmund Frøysaa
Forstanderskapets
formann

FORSTANDERSKAPET

Formann

Sigmund Frøysaa, Grimstad

Nestformann

Knut Nordbø, Arendal

Innskytervalgte medlemmer

Bente O. Brekka, avd. Arendal
Knut Nordbø, avd. Arendal
Anne Margrethe Vågsnes, avd. Arendal
Arnfinn Fidje, avd. Froland
Sigmund Frøysaa, avd. Grimstad
Erling Holm, avd. Tvedestrand
Dag Olav Hødnebo, avd. Risør
Kjell Pedersen-Rise, avd. Hovden
Edmund Berthelsen, avd. Mandal
Unni Grete Farestveit, avd. Mandal
Rolf Sannes, avd. Kristiansand
Målfrid Hagen Skreros, avd. Lyngdal
Helge Sandåker, avd. Øyslebø og Laudal
Aanen Leland, avd. Bjelland og Grindheim
Trond Olaf Holteberg, avd. Farsund/Vanse
Arne Marthinsen, avd. Farsund/Vanse
Olav Inge Nordbø, avd. Fyresdal
Abraham Sordalen, avd. Kragerø
Berit Marie Friestad, avd. Kviteseid
Asbjørn Tveit, avd. Nissedal

Offentlig valgte medlemmer

Aust-Agder Fylkeskommune
Inger-Lill Nyhlen Portaasen, 4755 Hovden
Tellef I. Mørland, 4865 Åmli
Björg Håland Bjørnstad, 4900 Tvedestrand
Tone Helene Strat, 4823 Nedenes
Astri Rysstad, 4755 Hovden
Ole Martin Retterholt, 4865 Åmli
Øystein Haga, 4878 Grimstad
Gunnar Fiane, 4900 Tvedestrand

Vest-Agder Fylkeskommune

Arild Birkenes, 4647 Brennåsen
Ida Elise Thrane, 4715 Øvrebo
Sverre Eidem, 4616 Kristiansand
Solveig Lydia Træland, 4490 Kvinesdal
Janne Djupvik, 4580 Lyngdal
Olav Handeland, 4596 Eiken
Aase Margith Olsen, 4625 Flekkerøy
John Otto Stensland, 4580 Lyngdal

Telemark Fylkeskommune

Roar Thorsen, 3790 Helle
Anne-Nora Oma Dahle, 3854 Nissedal
Jan Otto Volden, 3770 Kragerø
Berit Gulbrandsen, 3870 Fyresdal

Ansattes valgte medlemmer

Anita Rasmussen, avd. Grimstad
Anne Efstestad, avd. Grimstad
Helle Langerød, avd. Arendal
Vidar Bjønnum, avd. Arendal
Inger Johanne Kvernsmyr, avd. Risør
Jan D. Dalen, avd. Hovden
Lars Pedersen, avd. Kristiansand
Vivien Sveinall, avd. Kristiansand
Gerd H. Pedersen, avd. Mandal
Inger G. Haraldstad, avd. Øyslebø og Laudal
Kjell Arne Johannessen, avd. Lyngdal
Björg Sandal, avd. Lyngdal
Ingull Solbu, avd. Kviteseid
Margit Lund, avd. Fyresdal

STYRET

Jan A. Roaldstveit, Lyngdal, formann
Kirsti Aatangen, Kragerø
Sigmund Pollestad, Kristiansand
Sidsel Schwabe-Hansen, Risør
Laila Øygarden, Arendal
Lise M. Weum Sandnes, Farsund/Vanse
Kjell Jensen, Arendal
Per Adolf Benntsen, Mandal, ansattes repr.
Tove Solfeld, Tvedestrand, ansattes repr.
Hans A. Iversen, adm. direktør

KONTROLLKOMITEEN

Dennis Danielsen, Søgne, formann
Gunnar S. Langfeldt, Arendal, nestformann
Torild Sættem, Helle

HOVEDADMINISTRASJONEN

Adm. direktør Hans A. Iversen
Viseadm. dir. Morten Kraft
Banksjef i konsernledelsen Jan Hannestad

Hans A. Iversen
Administrerende
direktør

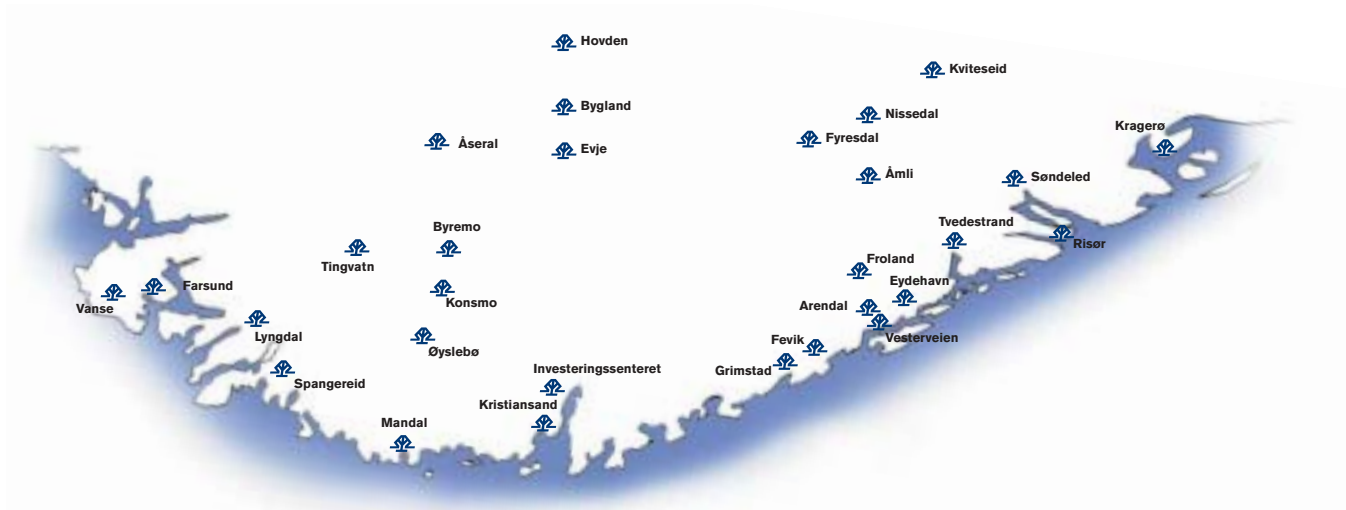

Morten Kraft
Viseadministrerende
direktør

Jan Hannestad
Banksjef i
konsernledelsen

AVDELINGER OG BANKSJEFER

ARENDALE

4809 Arendal
Avdelingsbanksjef Siri Skjævesland, personmarked
Avdelingsbanksjef Jan Oskar Kvist, næringslivsmarked

Filial Eydehavn
4810 Eydehavn

Vesterveien
4809 Arendal

Bygland

4745 Bygland
Lokalbanksjef Knut Sigurd Haugå

Filial Evje
4735 Evje

Froland

4855 Froland
Lokalbanksjef Jorid S. Skjeie

FARSUND/VANSE

4551 Farsund
4560 Vanse
Avdelingsbanksjef Karstein Skjeggstad

GRIMSTAD

4891 Grimstad
Avdelingsbanksjef Tor Samuelsen

Filial Fevik
4889 Fevik

KRAGERØ

3791 Kragerø
Avdelingsbanksjef Gunnar P. Thomassen

KRISTIANSAND

4665 Kristiansand
Avdelingsbanksjef Øyvind Aasen

KVITSEID

3836 Kviteseid
Avdelingsbanksjef Andreas Lund

Hovden

4755 Hovden
Lokalbanksjef Jan D. Dalen

Fyresdal

3870 Fyresdal
Lokalbanksjef Knut Olav Ufsvatn

Nissedal

3855 Treungen
Lokalbanksjef Knut Olav Ufsvatn

LYNGDAL

4575 Lyngdal
Avdelingsbanksjef Svein Bringsjord

Bjelland og Grindheim

4529 Byremo
Lokalbanksjef Ådne Fidjeland

Hægebostad og Eiken

4595 Tingvatn
Lokalbanksjef Arnt Haddeland

Konsmo og Vigmostad

4525 Konsmo
Lokalbanksjef Kåre Egebø

Åseral

4540 Åseral
Lokalbanksjef Lars Reidar Vasland

MANDAL

4501 Mandal
Avdelingsbanksjef Per Wilberg Schulze

Filial Spangereid
4521 Spangereid

Øyslebø og Laudal

4532 Øyslebø
Lokalbanksjef Jan Tronstad

RISØR

4951 Risør
Avdelingsbanksjef Per Arve Øyen

Filial Søndeled
4990 Søndeled

TVEDESTRAND

4901 Tvedestrand
Avdelingsbanksjef Øyvind Raddum

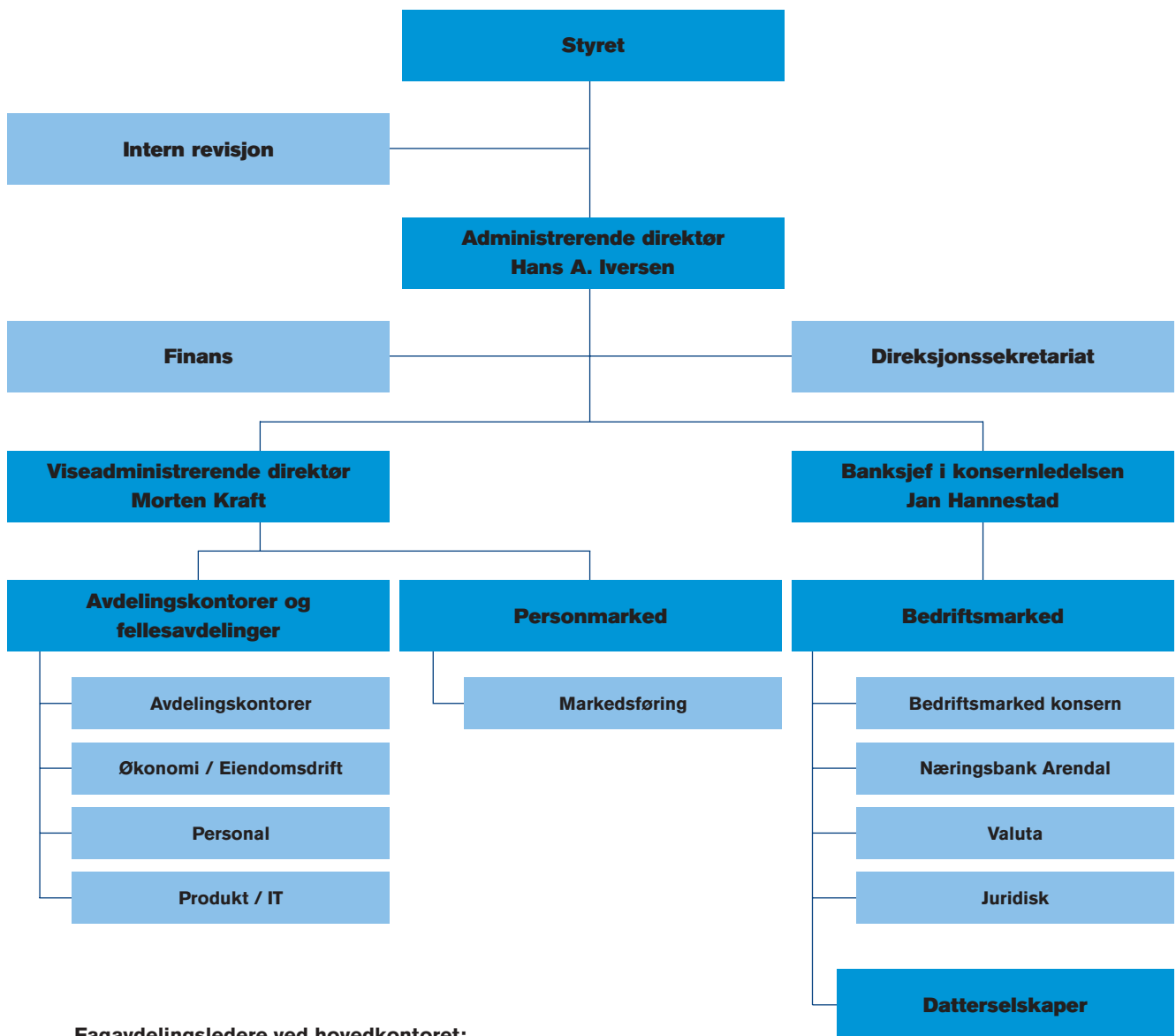
Åmli

4865 Åmli
Lokalbanksjef Torhild Landberg Felle

INVESTERINGSSENTERET

4665 Kristiansand
Avdelingsbanksjef Ole Tørresen

ORGANISASJONSPLAN

Fagavdelingsledere ved hovedkontoret:

Valutaavdelingen
Valutasjef Hans Petter Mortensen

Finansavdelingen
Soussjef Kåre Oveland

Personmarked konsern
Soussjef Rolf Horst Søraker

Personalavdelingen
Personalsjef Otto Baust

Bedriftsmarked konsern
Soussjef Magne Kvaslerud

Produkt/IT
Soussjef Trond Ivar Moen

Økonomi/eiendomsdrift
Soussjef Olaf Eivindstad

Intern revisjon
Revisjonssjef Vidar Hansen

Juridisk avdeling
Advokat Frode Mathiesen

www.sor.no